

Beslissing

(B)2058

12 november 2020

Beslissing over de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV Elia Transmission Belgium voor de modaliteiten en voorwaarden voor de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning (T&C OPA)

Genomen met toepassing van artikel 244, van Koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe

Niet-vertrouwelijk

INHOUDSOPGAVE

INHOUDSOPGAVE.....	2
INLEIDING	3
1. WETTELIJK KADER.....	4
1.1. Europees recht	4
1.2. Belgisch recht	11
2. ANTECEDENTEN.....	14
3. RAADPLEGING	18
4. ANALYSE VAN HET VOORSTEL.....	20
4.1. Doel van het voorstel	20
4.2. Voorwaarden die het wettelijk kader schetsen	21
4.2.1. Opmerkingen betreffende de Overwegingen	21
4.2.2. Artikel 1: Onderwerp en toepassingsgebied	24
4.2.3. Artikel 2: Datum van inwerkingtreding	24
4.2.4. Artikel 3: Verwachte effecten op de doelstellingen SOGL	24
4.2.5. Artikel 4: Taal.....	25
4.3. OPA-contract	25
4.3.1. Algemene voorwaarden	25
4.3.2. Specifieke voorwaarden	35
4.3.3. Bijlagen	44
5. BESLISSING.....	45
BIJLAGE 1	46
BIJLAGE 2	47
BIJLAGE 3	48
BIJLAGE 4.....	49
BIJLAGE 5.....	50

INLEIDING

De COMMISSIE VOOR DE REGULERING VAN ELEKTRICITEIT EN HET GAS (hierna: “CREG”) onderzoekt hierna de aanvraag tot goedkeuring van het voorstel van de NV ELIA TRANSMISSION BELGIUM (hierna: “Elia”) voor de Modaliteiten en voorwaarden voor de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning (hierna: “T&C OPA”). Dit gebeurt op basis van artikel 244, van Koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe (hierna: “FTR”).

Per brief van 25 oktober 2019 wordt het voorstel T&C OPA, opgesteld in het Frans, door Elia per drager met ontvangstbewijs bij de CREG ingediend voor goedkeuring. Aan deze brief zijn 22 bijlagen gehecht. Voor huidige beslissing worden volgende bijlagen weerhouden:

- Raadplegingsrapport T&C OPA-SA, in het Engels, bijlage 9 van de brief van 25 oktober 2019 (Bijlage 3 van huidige beslissing);
- Individuele bijdragen aan de consultatie, bijlage 22 van de brief van 25 oktober 2019 (Bijlage 5 van huidige beslissing).

Per brief van 22 november 2019 wordt het voorstel T&C OPA, opgesteld in het Nederlands, door Elia per drager met ontvangstbewijs bij de CREG ingediend voor goedkeuring.

Per brief van 16 januari 2020 wordt een update van T&C OPA ingediend bij de CREG voor goedkeuring wegens wijzigingen aan de algemene voorwaarden na indiening van de T&C OPA op 25 oktober en 22 november 2019. Aan deze brief zijn 6 bijlagen gehecht. Voor huidige beslissing zijn volgende bijlagen weerhouden:

- De T&C OPA zonder “track-changes”, in het Frans, bijlage 5 van de brief van 16 januari 2020 (Bijlage 1 van huidige beslissing);
- De T&C OPA zonder “track-changes”, in het Nederlands, bijlage 6 van de brief van 16 januari 2020 (Bijlage 2 van huidige beslissing).

Per mail van 5 februari 2020 deelt Elia het raadplegingsrapport van 3 december 2019 over de algemene voorwaarden van toepassing op de balanceringsdiensten (T&C BSP voor FCR, T&C BSP voor aFRR, T&C BSP voor mFRR), de hersteldiensten (T&C RSP), de diensten voor de regeling van de spanning en het reactief vermogen (T&C VSP), de diensten ter ondersteuning van het congestiebeheer (T&C OPA, T&C SA) aan de CREG mede (Bijlage V van huidige beslissing).

Deze beslissing is opgesplitst in vijf delen. Het eerste deel is gewijd aan het wettelijk kader. Het tweede deel licht de antecedenten toe. Het derde deel behandelt de openbare raadpleging. De CREG ontleedt in het vierde deel de inhoud van het voorstel van de T&C OPA. Tot slot, bevat het vijfde deel de eigenlijke beslissing.

De onderhavige beslissing werd door het Directiecomité van de CREG goedgekeurd op de vergadering van 12 november 2020.

1. WETTELIJK KADER

1.1. EUROPEES RECHT

1. De doelstellingen van de Verordening (EU) 2017/1485 van de Commissie van 2 augustus 2017 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende het beheer van elektriciteitstransmissiesystemen (hierna: "SOGL") worden in artikel 4 vastgelegd.

1. Met deze verordening worden de volgende doelstellingen nagestreefd:

- a) vaststellen van gemeenschappelijke eisen en beginselen ten aanzien van de operationele veiligheid;*
- b) vaststellen van gemeenschappelijke beginselen inzake de planning van geïnterconnecteerde systemen;*
- c) vaststellen van gemeenschappelijke belasting-frequentieregelprocessen en -structuren;*
- d) voorzien in de voorwaarden voor het handhaven van de operationele veiligheid in de gehele Unie;*
- e) voorzien in de voorwaarden voor het handhaven van een zeker frequentiekwaliteitsniveau in alle synchrone zones van de Unie;*
- f) bevorderen van de coördinatie tussen systeembeheer en operationele planning;*
- g) waarborgen en versterken van de transparantie en betrouwbaarheid van informatie over het beheer van transmissiesystemen;*
- h) bijdragen tot de efficiënte exploitatie en ontwikkeling van het elektriciteitstransmissiesysteem en de elektriciteitssector in de Unie.*

2. Bij de toepassing van deze verordening zorgen de lidstaten, bevoegde autoriteiten en systeembeheerders ervoor dat zij:

- a) de beginselen van evenredigheid en niet-discriminatie toepassen;*
- b) de transparantie waarborgen;*
- c) het beginsel toepassen van optimalisering tussen de hoogste totale efficiëntie en laagste totale kosten voor alle betrokken partijen;*
- d) erop toezien dat de TSB's bij het waarborgen van de veiligheid en stabiliteit van het netwerk zo veel mogelijk gebruikmaken van marktwerking;*
- e) de aan de relevante TSB toegewezen verantwoordelijkheid respecteren om de systeemveiligheid te waarborgen, inclusief als vereist door de nationale wetgeving;*
- f) de relevante DSB's raadplegen en rekening houden met de potentiële effecten op hun systemen, en*
- g) rekening houden met de overeengekomen Europese normen en technische specificaties.*

2. Artikel 5 van de SOGL stelt vast dat transmissiesysteembeheerders (hierna: "TSB's") verplicht zijn om, op Europees en regionaal niveau, verschillende voorwaarden en methodologieën te ontwikkelen en ter goedkeuring in te dienen bij de betrokken regulerende instanties.

1. De TSB's ontwikkelen de bij deze verordening vereiste voorwaarden of methodologieën en dienen die ter goedkeuring in bij de bevoegde reguleringsinstanties overeenkomstig

artikel 6, leden 2 en 3, dan wel bij de door de lidstaat aangewezen entiteit overeenkomstig artikel 6, lid 4, binnen de bij deze verordening vastgestelde respectievelijke termijnen.

3. Artikel 6.5 van de SOGL stelt dat wanneer een afzonderlijke TSB krachtens deze verordening vereist of gemachtigd is om niet in lid 4 genoemde eisen te specificeren of overeen te komen, lidstaten kunnen eisen dat deze voorafgaande goedkeuring van de bevoegde reguleringsinstantie vereisen:

“Wanneer een afzonderlijke relevante systeembeheerder of TSB krachtens deze verordening vereist of gemachtigd is om niet in lid 4 genoemde eisen te specificeren of overeen te komen, kunnen de lidstaten met betrekking tot deze eisen voorafgaande goedkeuring van de bevoegde reguleringsinstantie vereisen.”

4. Een verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning of OPA is een entiteit belast met de planning van de beschikbaarheidsstatus van een relevante elektriciteitsproductie-eenheid, een relevante verbruikersinstallatie of een relevant netelement.

5. Artikelen 40, 46, 49 en 52 van de SOGL stellen de voorwaarden in verband met de gegevensuitwisseling tussen TSB's en netgebruikers, waaronder ook de gegevens betreffende de geplande niet-beschikbaarheid.

6. De niet-beschikbaarheidsplanning kadert in de meer algemene context van de “niet-beschikbaarheidscoördinatie” en die besproken wordt in Titel 3 van de SOGL. Onder deze titel vallen artikelen 82 tot en met 103. Deze beschrijven de algemene rechten en plichten van regionale veiligheidscoördinatoren, TSB's en netgebruikers in het kader van de niet-beschikbaarheidsplanning van relevante assets.

7. Artikel 82 van de SOGL bepaalt de doelstelling van de niet-beschikbaarheidscoördinatie:

“Elke TSB voert, met ondersteuning van de regionale veiligheidscoördinator in de in deze verordening gespecificeerde gevallen, niet-beschikbaarheidscoördinatie uit in overeenstemming met de beginselen van deze titel om de beschikbaarheidsstatus van de relevante assets te monitoren en de beschikbaarheidsplannen voor deze assets te coördineren teneinde de operationele veiligheid van het transmissiesysteem te waarborgen.”

8. Artikel 83 van de SOGL bepaalt de condities voor de regionale coördinatie:

“1. Alle TSB's van een coördinatieregio voor niet-beschikbaarheden ontwikkelen gezamenlijk een regionale operationele coördinatieprocedure met het oog op de vaststelling van operationele aspecten voor de tenuitvoerlegging van de niet-beschikbaarheidscoördinatie in elke regio, met inbegrip van:

- a) de frequentie en reikwijdte van de coördinatie en het type coördinatie voor, ten minste, het year-ahead- en het week-ahead-tijdsbestek;*
- b) bepalingen inzake het gebruik van de door de regionale veiligheidscoördinator overeenkomstig artikel 80 uitgevoerde beoordelingen;*
- c) praktische regelingen voor de validatie van de year-ahead-beschikbaarheidsplannen voor de relevante netelementen, zoals overeenkomstig artikel 98 vereist.*

2. Elke TSB neemt deel aan de niet-beschikbaarheidscoördinatie van zijn coördinatieregio's voor niet-beschikbaarheden en past de overeenkomstig lid 1 vastgestelde procedures voor regionale operationele coördinatie toe.

3. Indien zich onverenigbaarheden van de niet-beschikbaarheidsplanning voordoen tussen verschillende coördinatieregio's voor niet-beschikbaarheden, zorgen alle TSB's en regionale

veiligheidscoördinatoren van deze regio's voor een gecoördineerde oplossing voor deze onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning.

4. Elke TSB verstrekt aan de andere TSB's van dezelfde coördinatie regio voor niet-beschikbaarheden alle relevante informatie waarover hij beschikt betreffende de infrastructuurprojecten die verband houden met het transmissiesysteem, distributiesystemen, gesloten distributiesystemen, elektriciteitsproductie-eenheden of verbruikersinstallaties die mogelijk van invloed zijn op het beheer van de regelzone van een andere TSB binnen de coördinatie regio voor niet-beschikbaarheden.

5. Elke TSB verstrekt aan de transmissiegekoppelde, in zijn regelzone gevestigde DSB's alle relevante informatie waarover hij beschikt betreffende infrastructuurprojecten die verband houden met het transmissiesysteem en die mogelijk van invloed zijn op het beheer van het distributiesysteem van deze DSB's.

6. Elke TSB verstrekt aan de transmissiegekoppelde, in zijn regelzone gevestigde gesloten DSB's („GDSB's”) alle relevante informatie waarover hij beschikt betreffende de infrastructuurprojecten die verband houden met het transmissiesysteem en die mogelijk van invloed zijn op het beheer van het gesloten distributiesysteem van deze GDSB's.

9. De SOGL definieert “relevante verbruikersinstallatie”, “relevante asset”, “relevant netwerkelement” en “relevante elektriciteitsproductie-eenheid” in respectievelijk Artikel 1(83),(84),(85) en (88). De term “relevant” wijst op erop dat de beschikbaarheidsstatus van de asset een invloed heeft op de grensoverschrijdende operationele veiligheid. De beschikbaarheidsstatus van deze assets moeten dus in rekening worden gebracht en gecoördineerd in de procedure voor niet-beschikbaarheidscoördinatie tussen TSB's.

10. Artikel 84 van de SOGL bepaalt de voorwaarden voor de methodologie voor het beoordelen van de relevantie van assets voor niet-beschikbaarheidscoördinatie.

11. Artikels 85 en 86 van de SOGL bepalen de voorwaarden voor het opstellen van lijsten van relevante elektriciteitsproductie-eenheden en relevante verbruikersinstallaties, en de actualisering ervan.

12. Artikels 87 en 88 van de SOGL bepalen de voorwaarden voor het opstellen van lijsten van relevante netwerkelementen, en de actualisering ervan.

13. Artikel 89 van de SOGL bepaalt de aanwijzing van verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanningen:

1. Elke TSB treedt op als verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning voor elk netelement dat hij beheert.

2. Voor alle andere relevante assets benoemt de eigenaar een, of treedt de eigenaar op als, verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning voor de betrokken relevante asset en informeert hij de TSB ervan over die benoeming.

14. Artikel 90 van de SOGL bepaalt de behandeling van relevante assets in een distributiesysteem of in een gesloten distributiesysteem.

1. Elke TSB stemt met de DSB de niet-beschikbaarheidsplanning af van interne relevante assets die zijn aangesloten op zijn distributiesysteem.

2. Elke TSB stemt met de GDSB de niet-beschikbaarheidsplanning af van interne relevante assets die zijn aangesloten op zijn gesloten distributiesysteem.

15. Artikel 91 van de SOGL bepaalt de voorwaarden om af te wijken van de termijnen voor de year-ahead-niet-beschikbaarheidscoördinatie op het niveau van een synchrone zone.

16. Artikel 92 van de SOGL geeft de algemene bepalingen inzake beschikbaarheidsplannen:

1. De beschikbaarheidsstatus van een relevante asset is een van de volgende:
  - a) „beschikbaar” wanneer de asset een dienst kan aanbieden en daarvoor gereed is, ongeacht of deze al dan niet in gebruik is;
  - b) „niet beschikbaar” wanneer de asset geen dienst kan aanbieden of daarvoor niet gereed is;
  - c) „in testfase” wanneer wordt getest of de asset een dienst kan aanbieden.
2. De status „in testfase” is alleen van toepassing bij het bestaan van een potentieel effect op het transmissiesysteem en voor de volgende tijdsbestekken:
  - a) tussen de eerste aansluiting en de definitieve ingebruikname van de relevante asset, en
  - b) direct na de afronding van onderhoud aan de relevante asset.
3. De beschikbaarheidsplannen bevatten ten minste de volgende informatie:
  - a) de reden voor de „niet beschikbaar”-status van een relevante asset;
  - b) wanneer dergelijke voorwaarden worden vastgesteld, de voorwaarden die moeten zijn vervuld voordat de „niet beschikbaar”-status van de asset in realtime wordt toegepast;
  - c) de tijd die nodig is om een relevante asset weer in bedrijf te kunnen nemen indien dit nodig is om de operationele veiligheid te behouden.
4. De beschikbaarheidsstatus voor elke relevante asset in het year-ahead-tijdsbestek wordt met dagelijkse resolutie verstrekt.
5. Wanneer productie- en verbruiksprogramma's worden ingediend bij de TSB overeenkomstig artikel 111, is de tijdsresolutie van de beschikbaarheidsstatussen consistent met deze programma's.

17. Artikel 93 van de SOGL specificeert de verantwoordelijkheden van de TSB met betrekking tot de indicatieve langetermijnbeschikbaarheidsplannen voor interne relevante assets:

1. Binnen twee jaar voor het begin van een year-ahead-niet-beschikbaarheidscoördinatie beoordeelt elke TSB de overeenkomstige indicatieve beschikbaarheidsplannen voor interne relevante assets die zijn verstrekt door de verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanning overeenkomstig de artikelen 4, 7 en 15 van Verordening (EU) nr. 543/2013 en verstrekt elke TSB zijn voorlopige opmerkingen, waaronder eventuele ontdekte onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning, aan alle betrokken verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanning.
2. Elke TSB voert de in lid 1 bedoelde beoordeling van de indicatieve beschikbaarheidsplannen voor interne relevante assets elk jaar uit tot het begin van de year-ahead-niet-beschikbaarheidscoördinatie.

18. Artikel 94 van de SOGL bepaalt de verantwoordelijkheden van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning en van de TSB met betrekking tot het indienen van voorstellen voor year-ahead-beschikbaarheidsplannen.

1. Vóór 1 augustus van elk kalenderjaar dient een verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning anders dan een TSB die deelneemt aan een coördinatieregio voor niet-beschikbaarheden, een DSB of een GDSB, bij de TSB('s) die deelneemt of deelnemen aan een coördinatieregio voor niet-beschikbaarheden, en indien relevant bij de DSB('s) of

GDSB('s), een het volgende kalenderjaar bestrijkend beschikbaarheidsplan in voor elk van zijn relevante assets.

2. De in lid 1 bedoelde TSB of TSB's streeft of streven ernaar om de verzoeken tot wijziging van een beschikbaarheidsplan na ontvangst te onderzoeken. Indien dit niet mogelijk is, onderzoekt de TSB de verzoeken tot wijziging van een beschikbaarheidsplan nadat de year-ahead-niet-beschikbaarheidscoördinatie is voltooid.

3. De in lid 1 bedoelde TSB of TSB's onderzoekt of onderzoeken de verzoeken tot wijziging van een beschikbaarheidsplan nadat de year-ahead-niet-beschikbaarheidscoördinatie is voltooid:

- a) in de volgorde van ontvangst van de verzoeken, en*
- b) door toepassing van de overeenkomstig artikel 100 vastgestelde procedure*

19. Artikel 95 van de SOGL bepaalt de verplichtingen van een TSB met betrekking tot de year-ahead coördinatie van de beschikbaarheidsstatus van relevante assets waarvan de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning niet een TSB is die deelneemt aan de coördinatieregio voor niet-beschikbaarheden, noch een distributiesysteembeheerder (hierna: "DSB") of een gesloten distributiesysteembeheerder (hierna: "GDSB").

1. Elke TSB beoordeelt voor een year-ahead-tijdsbestek of er onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning ontstaan als gevolg van de overeenkomstig artikel 94 ontvangen beschikbaarheidsplannen.

2. Wanneer een TSB onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning ontdekt, past hij het volgende proces toe:

- a) de TSB informeert elke betrokken verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning over de voorwaarden die deze moet vervullen om de ontdekte onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning op te lossen;*
- b) de TSB kan één of meer verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanning verzoeken een alternatief beschikbaarheidsplan in te dienen dat de onder a) bedoelde voorwaarden vervult, en*
- c) de TSB herhaalt de in lid 1 bedoelde beoordeling om te bepalen of er onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning blijven bestaan.*

3. Na een verzoek van een TSB overeenkomstig lid 2, onder b), ontwikkelt de TSB, indien de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning verzuimt een alternatief beschikbaarheidsplan in te dienen dat alle onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning oplost, een alternatief beschikbaarheidsplan dat:

- a) rekening houdt met de door de beïnvloede verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning, en indien van toepassing door de DSB of de GDSB, gemelde gevolgen;*
- b) de veranderingen in het alternatieve beschikbaarheidsplan beperkt tot hetgeen strikt noodzakelijk is om de onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning op te lossen, en*
- c) ervoor zorgt dat zijn reguleringsinstantie, de beïnvloede DSB's en GDSB's, indien van toepassing, en de beïnvloede verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanning in kennis worden gesteld van het alternatieve beschikbaarheidsplan, met inbegrip van de reden voor de ontwikkeling ervan, evenals van de door de beïnvloede verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanning, en indien van toepassing door de DSB's of de GDSB's, gemelde gevolgen.*

20. Artikel 96 van de SOGL bepaalt de verplichtingen van een TSB met betrekking tot de year-ahead coördinatie van de beschikbaarheidsstatus van relevante assets waarvan de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning wel een TSB is die deelneemt aan de coördinatie regio voor niet-beschikbaarheden, een DSB of een GDSB. De niet-beschikbaarheidscoördinatie van relevante netwerkelementen kan een impact hebben op de niet-beschikbaarheidscoördinatie van relevante assets die geen netwerkelementen zijn, op basis van lid 4 van dit artikel:

4. Wanneer een TSB een onverenigbaarheid in de niet-beschikbaarheidsplanning ontdekt, heeft hij het recht om een verandering van de beschikbaarheidsplannen voor te stellen voor de interne relevante assets waarvoor de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning noch een TSB die deelneemt aan een coördinatie regio voor niet-beschikbaarheden, noch een DSB, noch een GDSB is, en stelt hij een oplossing vast in samenspraak met de betrokken verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanning, DSB's en GDSB's, gebruikmakend van de middelen waarover hij beschikt.

21. Artikel 97 van de SOGL bepaalt de verplichtingen van de TSB's met betrekking tot de verstrekking van de voorlopige year-ahead-beschikbaarheidsplannen aan alle andere TSB's, aan DSB's en aan GDSB's.

1. Vóór 1 november van elk kalenderjaar verstrekt elke TSB, via de ENTSO-E — OPDE, de voorlopige year-ahead-beschikbaarheidsplannen voor het volgende kalenderjaar voor alle interne relevante assets aan alle andere TSB's.

2. Vóór 1 november van elk kalenderjaar verstrekt de TSB voor elke interne relevante asset in een distributiesysteem het voorlopige year-ahead-beschikbaarheidsplan aan de DSB.

3. Vóór 1 november van elk kalenderjaar verstrekt de TSB voor elke interne relevante asset in een gesloten distributiesysteem het voorlopige year-ahead-beschikbaarheidsplan aan de GDSB.

22. Artikel 98 van de SOGL bepaalt de verantwoordelijkheden van TSB's met betrekking tot de validatie van de year-ahead beschikbaarheidsplannen binnen de coördinatie regio's voor niet-beschikbaarheden.

1. Elke TSB analyseert of er onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning ontstaan als gevolg van het in aanmerking nemen van alle voorlopige year-ahead-beschikbaarheidsplannen.

2. Bij afwezigheid van onverenigbaarheden in de niet-beschikbaarheidsplanning valideren alle TSB's van een coördinatie regio voor niet-beschikbaarheden gezamenlijk de year-ahead-beschikbaarheidsplannen voor alle relevante assets van die coördinatie regio voor niet-beschikbaarheden.

3. Indien een TSB een onverenigbaarheid in de niet-beschikbaarheidsplanning ontdekt, stellen de betrokken TSB's van de betrokken coördinatie regio('s) voor niet-beschikbaarheden gezamenlijk een oplossing vast, in samenspraak met de betrokken verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanning, DSB's en GDSB's, gebruikmakend van de middelen waarover zij beschikken, voor zover mogelijk onder eerbiediging van de beschikbaarheidsplannen die overeenkomstig de artikelen 95 en 96 zijn ontwikkeld en ingediend door verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanning die noch een TSB die deelneemt aan een coördinatie regio voor niet-beschikbaarheden, noch een DSB, noch een GDSB zijn. Wanneer een oplossing is vastgesteld, actualiseren en valideren alle TSB's van de betrokken coördinatie regio('s) voor niet-beschikbaarheden de year-ahead-beschikbaarheidsplannen voor alle relevante assets.

4. Indien geen oplossing wordt gevonden voor een onverenigbaarheid in de niet-beschikbaarheidsplanning, onderworpen aan goedkeuring door de bevoegde reguleringsinstantie indien de desbetreffende lidstaat dit bepaalt, zorgt elke betrokken TSB ervoor dat:

- a) *hij alle „niet beschikbaar“- of „in testfase“-statussen voor de relevante assets die betrokken zijn bij een onverenigbaarheid in de niet-beschikbaarheidsplanning tijdens de betrokken periode verandert in de „beschikbaar“-status, en*
- b) *hij de bevoegde reguleringsinstanties, de beïnvloede DSB's of GDSB's, indien van toepassing, en de beïnvloede verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanning in kennis stelt van de genomen maatregelen, met inbegrip van de reden voor deze maatregelen, en van de door de beïnvloede verantwoordelijken voor de niet-beschikbaarheidsplanningen, en indien relevant de DSB's of GDSB's, gemelde gevolgen.*

5. Alle TSB's van de betrokken coördinatie regio's voor niet-beschikbaarheden actualiseren en valideren dienovereenkomstig de year-ahead-beschikbaarheidsplannen voor alle relevante assets

23. Artikel 99 van de SOGL bepaalt de verantwoordelijkheden van de TSB's met betrekking tot de verstrekking van de definitieve year-ahead-beschikbaarheidsplannen.

1. Vóór 1 december van elk kalenderjaar zorgt elke TSB ervoor dat:

- a) *hij de year-ahead-niet-beschikbaarheidscoördinatie van interne relevante assets voltooit, en*
- b) *hij de year-ahead-beschikbaarheidsplannen voor relevante interne assets voltooit en deze opslaat op ENTSO-E — OPDE.2.*

2. Vóór 1 december van elk kalenderjaar verstrekt de TSB het definitieve year-ahead-beschikbaarheidsplan voor elke interne relevante asset aan zijn verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning.

3. Vóór 1 december van elk kalenderjaar verstrekt de TSB het definitieve year-ahead-beschikbaarheidsplan voor elke interne relevante asset in een distributiesysteem aan de relevante DSB.

4. Vóór 1 december van elk kalenderjaar verstrekt de TSB het definitieve year-ahead-beschikbaarheidsplan voor elke interne relevante asset in een gesloten distributiesysteem aan de relevante GDSB.

24. Artikel 100 van de SOGL bepaalt de procedure te volgen bij de actualisering van de definitieve year-ahead-beschikbaarheidsplannen. De verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning kan immers in de tijd tussen de voltooiing van de year-ahead-niet-beschikbaarheidscoördinatie en de uitvoering daarvan in realtime een procedure voor de wijziging van het definitieve year-ahead-beschikbaarheidsplan initiëren.

25. De coördinatie van de niet-beschikbaarheidsplanning kadert in de algemene operationele veiligheidsanalyse onder Titel 2 van de SOGL. Onder deze titel vallen artikelen 72 tot 81. Artikel 80 behandelt specifiek de regionale niet-beschikbaarheidscoördinatie. TSB's delegeren deze regionale niet-beschikbaarheidscoördinatie naar de regionale veiligheidscoördinatoren om de TSB's te ondersteunen bij het vervullen van hun verplichtingen uit hoofde van de artikelen 98 en 100 op basis van artikel 77, derde lid, a) van de SOGL.

26. Artikelen 101, 102 en 103 van de SOGL, tenslotte, specificeren de rechten en plichten van de eigenaar van een elektriciteitsproductie-installatie, gebruikersinstallatie of relevant netwerkelement en betrokken TSB, DSB of GDSB bij de uitvoering van de beschikbaarheidsplannen:

- Artikel 101 beschrijft het beheer van de “in testfase”-status van relevante assets.
- Artikel 102 bepaalt de procedure voor de behandeling van gedwongen niet-beschikbaarheid (Engels: *forced outage*)
- Artikel 103 bevat de bepalingen bij de realtime-uitvoering van beschikbaarheidsplannen.

27. Elia is krachtens bovengenoemde artikelen uit de SOGL gemachtigd om de modaliteiten en voorwaarden op te stellen voor de verantwoordelijke van de niet-beschikbaarheidsplanning.

28. Tot slot bepaalt ook de Verordening EU 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer (hierna: CACM GL) dat informatie over de beschikbaarheid van opwekkingseenheden en basislasten aan TSB's moeten worden verstrekt. Deze verplichting geldt in het kader van de verplichting van TSB's tot het opstellen van gemeenschappelijke netwerkmodellen voor de capaciteitsberekening en de daartoe voorziene methodologie. Artikel 16 van de CACM GL bepaalt:

“ 3. In het voorstel voor een methodologie voor het verstrekken van de opwekkings- en basislastgegevens wordt de informatie gespecificeerd die door de opwekkingseenheden en basislasten aan de TSB's moet worden verstrekt. Die informatie bevat de volgende elementen:

a) informatie over hun technische kenmerken;

b) informatie over de beschikbaarheid van opwekkingseenheden en basislasten;

c) informatie met betrekking tot de tijdschema's van de opwekkingseenheden;

d) relevante beschikbare informatie over de wijze van dispatching van de opwekkingseenheden.

4. In de methodologie worden de voor de opwekkingseenheden en basislasten geldende uiterste termijnen voor het verstrekken van de in lid 3 bedoelde informatie gespecificeerd.

(..) “

1.2. BELGISCH RECHT

29. In uitvoering van artikel 6.5 van de SOGL (zie paragraaf 3) bepaalt het artikel 4, §1, 7° van het FTR dat de modaliteiten en voorwaarden op te stellen voor de verantwoordelijke van de niet-beschikbaarheidsplanning ter goedkeuring aan de CREG moeten worden voorgelegd.

30. Artikel 242, van het FTR introduceert de regels betreffende de planning van de niet-beschikbaarheden:

“ § 1. Dit boek bepaalt de regels betreffende de planning van de niet-beschikbaarheden, de programmering alsook de coördinatie van bepaalde installaties of groepen van installaties van netgebruikers om de operationele veiligheid, betrouwbaarheid en efficiëntie van het net te verzekeren.

§ 2. De installaties die dit boek beoogt, zijn installaties beschouwd als bestaande overeenkomstig artikel 35, §§ 7, eerste lid, 8 en 9, of beschouwd als nieuwe overeenkomstig artikel 35, §§ 7, tweede lid, 8 en 9, die vallen onder een van de volgende categorieën:

1° elke elektriciteitsproductie-eenheid of productiepark zoals opgenomen in artikel 35, § 2, van het type B, C of D overeenkomstig de classificatie van datzelfde artikel en rechtstreeks aangesloten op een transmissienet of waarvan het toegangspunt tot het transmissienet identiek is aan het afnamepunt van één in artikel 35, § 3, 1° bedoelde verbruiksinstallatie of dat zich binnen een CDS bevindt dat op zijn beurt is aangesloten op het transmissienet;

2° elk asynchroon opslagpark van het type B, C of D overeenkomstig de classificatie van artikel 35, § 4, rechtstreeks aangesloten op het transmissienet of waarvan het toegangspunt tot het transmissienet identiek is aan het afnamepunt van één of meerdere in artikel 35, § 3, 1°bedoelde verbruiksinstallatie of dat zich binnen CDS bevindt dat op zijn beurt aangesloten is op het transmissienet;

3° elke verbruiksinstallatie zoals geïllustreerd in artikel 2.1 van de Europese richtsnoeren SOGL die aangesloten is op het transmissiesysteem, evenals

4° elke groep van verbruiksinstallaties van een CDS aangesloten op het transmissienet.”

31. Zijn verder ook van belang:

“Art. 243 Elke installatie die valt onder de categorieën beschreven in artikel 242, § 2, 1° tot 3°, moet het voorwerp uitmaken van informatie die aan de transmissienetbeheerder wordt verstuurd betreffende de niet-beschikbaarheidsplanning van de installatie.

De verplichting om deze informatie te versturen naar de transmissienetbeheerder is toegewezen aan de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning van de installatie zoals geïntroduceerd door de Europese richtsnoeren SOGL.

De informatie bedoeld in het eerste lid bevat ten minste het beschikbaarheidsplan van de installatie zoals bepaald in artikel 3.2, 70), van de Europese richtsnoeren SOGL, evenals de tijdelijke beperkingen wat betreft de maximum- en minimumcapaciteit die deze installatie kan halen bij injectie en/of afname. De informatie wordt regelmatig bijgewerkt.”

“Art. 244, § 1. De transmissienetbeheerder bepaalt op transparante en niet-discriminerende wijze, in de typeovereenkomst van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning, de modaliteiten en voorwaarden van toepassing op de verantwoordelijken van de niet-beschikbaarheidsplanning. Deze overeenkomst wordt na publieke consultatie ter goedkeuring voorgelegd aan de commissie.

§ 2. De typeovereenkomst van de verantwoordelijke voor niet-beschikbaarheidsplanning, beschrijft, met naleving van de bepalingen van de Europese richtsnoeren SOGL of de daaruit voortvloeiende documenten en methodes, in termen van niet-beschikbaarheidsplanning, ten minste:

1° de operationele verplichtingen die van toepassing zijn op elektrische installaties en op hun verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning en de daaruit voortvloeiende verantwoordelijkheden;

2° de modaliteiten volgens dewelke de netgebruiker zijn verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning aanduidt;

3° alle relevante informatie die naar de transmissienetbeheerder moet worden verstuurd, met inbegrip van de informatie bedoeld in artikel 243, derde lid;

4° de modaliteiten en procedures betreffende het doorgeven van informatie zoals het tijdsbestek voor de gegevensuitwisseling, de vorm, het detail en de granulariteit van de uitgewisselde gegevens rekening houdend met de omvang, de kenmerken, de locatie alsook de technische beperkingen van de betrokken installatie;

5° het mechanisme betreffende de aanpassingen van het beschikbaarheidsplan bedoeld in artikel 243, derde lid, en de omstandigheden waarin die aanpassingen aanleiding geven tot een vergoeding;

6° het feit of die eventuele vergoedingen in 5° de aantoonbare en redelijke kosten moeten dekken die rechtstreeks voortvloeien uit de aanpassing van het beschikbaarheidsplan;

7° een beschrijving van de eventuele boetemechanismen en de omstandigheden waarin die van toepassing zijn.”

“Art. 245 De verantwoordelijke van de niet-beschikbaarheidsplanning voor een installatie brengt de transmissienetbeheerder zo snel mogelijk na het uitvallen van de installatie in kwestie, op de hoogte van elke individuele, volledige of gedeeltelijke ongeplande niet-beschikbaarheid van die installatie; hij deelt daarbij ook in de mate van het mogelijke alle relevante informatie mee omtrent de reden van die ongeplande niet-beschikbaarheid en zijn beste prognose over de duur ervan.”

32. Tot slot, in artikel 377, van het FTR wordt verder bepaald dat:

“Voor iedere installatie die deel uitmaakt van de categorie bedoeld in artikel 242, § 2, 1°, met een nominaal vermogen van meer dan of gelijk aan 25 MW, worden de verplichtingen van de programmeringsverantwoordelijke alsook van de planningsverantwoordelijke van de onbeschikbaarheden bedoeld in dit boek verzekerd door de evenwichtsverantwoordelijke die belast is met de opvolging van het toegangspunt van deze eenheid gedurende een overgangperiode.

De verplichtingen bedoeld in het eerste lid zullen worden opgenomen gedurende deze overgangperiode in het contract van de evenwichtsverantwoordelijke, enerzijds, en in het contract van de coördinatie van de vraag van de elektriciteitsproductie-eenheden, anderzijds, dat de evenwichtsverantwoordelijke die belast is met de opvolging van het toegangspunt van deze eenheid dient te sluiten met de transmissienetbeheerder, tot aan de effectieve overdracht van de overeenstemmende rechten en plichten, desgevallend gradueel, naar de programmeringsverantwoordelijke alsook de verantwoordelijke voor de planning van de onbeschikbaarheden. Deze overdracht zal geschieden volgens modaliteiten bepaald door de transmissienetbeheerder en goedgekeurd door de commissie.

Voor iedere installatie die deel uitmaakt van de categorie bedoeld in artikel 242, § 2, 1°, maar met een nominaal vermogen van minder dan 25 MW, alsook voor iedere installatie die deel uitmaakt van de categorieën bedoeld in artikel 242, § 2, 2° tot 4°, treden de bepalingen van deel 6 in werking op dezelfde datum die van toepassing is op de artikelen 41 tot 53 van de Europese richtsnoeren SOGL zoals voorzien door artikel 192 van de Europese richtsnoeren SOGL.

De transmissienetbeheerder onderwerpt de type-contracten van verantwoordelijke van de planning van de onbeschikbaarheden en de programmeringsverantwoordelijke bedoeld respectievelijk in de artikelen 244 en 249 ter goedkeuring aan de commissie voor de eerste keer zes maanden na de inwerkingtreding van dit besluit.”

2. ANTECEDENTEN

33. Op 25 oktober 2019 ontving de CREG per drager met ontvangstbewijs van Elia de Franse en Engelse versie van het voorstel T&C OPA.

34. Aan deze brief zijn 22 bijlagen gehecht. Voor huidige beslissing worden volgende bijlagen weerhouden:

- Raadplegingsrapport T&C OPA-SA, in het Engels, bijlage 9 van de brief van 25 oktober 2019 (Bijlage 3 van huidige beslissing);
- Individuele bijdragen aan de consultatie, bijlage 22 van de brief van 25 oktober 2019 (Bijlage 5 van huidige beslissing).

35. Per brief van 22 november 2019 wordt door Elia bij de CREG de Nederlandse versie van het voorstel T&C OPA ingediend.

36. Per brief van 16 januari 2020 wordt een update van het voorstel T&C OPA ingediend bij de CREG voor goedkeuring wegens wijzigingen aan de algemene voorwaarden na indiening van de T&C OPA op 25 oktober en 22 november 2019. In deze versies van T&C OPA zijn ook de algemene voorwaarden opgenomen, hetgeen niet was gebeurd in de versies meegedeeld door Elia per brieven van 25 oktober en 22 november 2019.

37. Aan deze brief zijn 6 bijlagen gehecht. Voor huidige beslissing worden volgende bijlagen weerhouden:

- De T&C OPA met en zonder “track-changes”, in het Frans, bijlage 5 van de brief van 16 januari 2020 (Bijlage 1 van huidige beslissing);
- De T&C OPA met en zonder “track-changes”, in het Nederlands, bijlage 6 van de brief van 16 januari 2020 (Bijlage 2 van huidige beslissing).

38. Het voorstel T&C OPA is opgebouwd in twee hoofddelen, enerzijds de voorwaarden die het wettelijk kader schetsen en anderzijds het OPA-contract zelf, onderverdeeld in drie delen: de algemene voorwaarden, de specifieke voorwaarden en de bijlagen.

39. Bijkomend, laat Elia ook gelden dat in de T&C OPA, meegedeeld per brief van 16 januari 2020, dat de algemene voorwaarden, onderdeel van het OPA-contract, zijn aangepast ingevolge een overleg dat met de CREG heeft plaats gehad in het kader van de goedkeuringsaanvraag van een gewijzigd voorstel van voorwaarden van de aanbieder van balanceringsdiensten of “BSP” (Balancing Service Provider) voor mFRR waarover de CREG een beslissing heeft getroffen op 20 december 2019¹.

40. Per mail van 5 februari 2020 deelt Elia aan de CREG mede het raadplegingsrapport van 3 december 2019 over de algemene voorwaarden van toepassing op de balanceringsdiensten (T&C FCR, T&C aFRR, T&C mFRR), de hersteldiensten (T&C RSP), de diensten voor de regeling van de spanning en het reactief vermogen (T&C VSP), de diensten ter ondersteuning van het congestiebeheer (T&C OPA, T&C SA) (Bijlage V van huidige beslissing). Voor huidige beslissing wordt het raadplegingsrapport over de algemene voorwaarden weerhouden:

---

¹ Beslissing (B)2000/2-CDC-191220 inzake de aanvraag tot goedkeuring van een gewijzigd voorstel van voorwaarden van de aanbieder van balanceringsdiensten of “BSP” (Balancing Service Provider) voor mFRR

- Raadplegingsrapport over de algemene voorwaarden, in het Engels, bijlage van de mail van 5 februari 2020 (Bijlage 4 van huidige beslissing);

41. Het voorstel T&C OPA is de typeovereenkomst van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning en bepaalt de modaliteiten en voorwaarden van toepassing op de verantwoordelijken van de niet-beschikbaarheidsplanning van technische eenheden zoals beschreven in artikel 244 van het FTR.

42. De verplichting om informatie te sturen betreffende de niet-beschikbaarheidsplanning van een installatie is geldig voor alle categorieën beschreven in artikel 242, §2, 1° tot 3° van het FTR. Dit zijn elektriciteitsproductie-eenheden en productieparks type B, C of D die rechtstreeks dan wel via een CDS aan het transmissienet geboden zijn, transmissiegekoppelde asynchrone opslagparks en transmissiegekoppelde verbruikersinstallaties.

43. In de T&C OPA dient gespecificeerd te worden welke de relevante informatie is die naar de TSB moet worden verstuurd, rekening houdend met de geldende bepalingen in artikelen 46, 49, 52, 53 en 92 van de SOGL en artikel 243 van het FTR.

44. Tot op heden rust de verplichting tot het uitwisselen van informatie betreffende de niet-beschikbaarheidsplanning enkel op CIPU-eenheden. Dit zijn elektriciteitsproductie-eenheden en productieparks type B, C of D die rechtstreeks dan wel via CDS aan het transmissienet geboden zijn met een nominaal vermogen groter dan of gelijk aan 25 MW. De modaliteiten en voorwaarden van de onbeschikbaarheidsplanning van deze CIPU-eenheden maken deel uit van het CIPU-contract dat door de BRP van de technische eenheid wordt ondertekend. Het CIPU-contract bevat naast de modaliteiten en voorwaarden van de onbeschikbaarheidsplanning ook deze voor de uitwisseling van programmeringsgegevens. Naast het klassieke CIPU-contract is er ook een specifiek CIPU-contract voor offshore windparks, het zogenaamde CIPU offshore-contract. Deze CIPU-contracten vormen het huidige operationele kader voor de onbeschikbaarheidsplanning, programmering en coördinatie en zijn niet gereguleerd.

45. Het FTR voorziet in artikel 377 een overgangperiode om geleidelijk over te stappen van het huidige niet-gereguleerde operationele kader, opgenomen in de CIPU-contracten, naar een gereguleerd contractueel kader conform het Europese en het nationale wetgevende kader.

46. Gedurende deze overgangperiode zijn op basis van artikel 377 van het FTR enkel de zogenaamde CIPU-eenheden verplicht tot deelname in de onbeschikbaarheidsplanning en neemt de BRP gedefinieerd in het toegangscontract van de CIPU-eenheid de OPA verplichtingen op. Voor iedere andere installatie die deel uitmaakt van de categorieën bedoeld in artikel 242, §2, 2° tot 4° zijn de bepalingen in deel 6 van het FTR in werking op dezelfde datum die van toepassing is op artikel 41 tot 53 van de SOGL, namelijk februari 2019.

47. Om de omzetting van het huidige niet-gereguleerde operationele kader naar een gereguleerd kader te stroomlijnen, initieerde Elia in 2017 het iCAROS-project. Het iCAROS-project beoogt een gefaseerde implementatie van de bepalingen in de SOGL en het FTR inzake de onbeschikbaarheidsplanning, programmering en coördinatie van technische eenheden in nauw overleg met de betrokken belanghebbenden.

48. Voor de T&C OPA en T&C SA voorziet het iCAROS-project de volgende drie fases:

- Fase 1 (= overgangperiode): enkel verplichte deelname voor de zogenaamde CIPU-eenheden: synchrone elektriciteitsproductie-eenheden (SPGM), Power Park Modules per primaire energiebron (PPM per primaire energiebron) en energieopslageenheden (ESD) met een geïnstalleerd vermogen van 25 MW en meer op het Elia net of via een GDSB geconnecteerd tot Elia net.

- Fase 2 : enkel verplichte deelname voor SPGM, PPM per primaire energiebron en ESD met een geïnstalleerd vermogen van 1 MW en meer ongeacht hun aansluiting voor de OPA verplichting en voor de SA verplichting op het Elia net of via een GDSB geconnecteerd tot Elia net en verplichte deelname voor verbruikersinstallaties rechtstreeks geconnecteerd aan het Elia net voor de OPA verplichtingen maar niet voor de SA verplichtingen tenzij de verbruikersinstallatie vrijwillig redispatch flexibiliteit aanbiedt.
- Fase 3 : enkel verplichte deelname voor SPGM, PPM per primaire energiebron en ESD met een geïnstalleerd vermogen van 1 MW ongeacht hun aansluiting en verplichte deelname voor verbruikersinstallaties rechtstreeks geconnecteerd aan het Elia net voor de OPA verplichtingen maar niet voor de SA verplichtingen tenzij de verbruikersinstallatie vrijwillig redispatch flexibiliteit aanbiedt.

49. Het onderhavige voorstel van T&C OPA kadert in de eerste fase van het iCAROS-project. Het beoogt in de eerste plaats de omzetting te realiseren die nodig is om van het huidige niet-gereguleerde contractuele en operationele kader (CIPU-contract ondertekend door de BRP) over te gaan naar een contractueel en gereguleerd kader dat een duidelijk onderscheid maakt in de rollen en verantwoordelijkheden van de OPA (OPA-contract ondertekend door de OPA) en de SA (contract SA ondertekend door de SA), zoals bepaald in de SO GL en het FTR.

50. Met toepassing van de artikelen 243 en 377, van het FTR gelden deze T&C OPA voor alle productie-eenheden en energieopslag-eenheden die rechtstreeks dan wel via een GDSB zijn aangesloten op het transmissienet met een nominaal vermogen van meer of gelijk aan 25 MW. Dit wordt verduidelijkt in Overweging (14) van het voorstel T&C OPA. Deze verplichting is niet van toepassing op elektriciteitsproductie-eenheden en asynchrone opslagparken die dienst doen als noodgeneratoren, zoals bepaald in artikel 2§2 van het FTR. Dit wordt gepreciseerd in Overweging (28) van het voorstel T&C OPA in antwoord op opmerking 6, deel 1.1. van het consultatierapport van 25 oktober 2019.

51. Gedurende deze overgangperiode zijn de volgende technische eenheden vrijgesteld van de verplichting tot deelname aan de onbeschikbaarheidsplanning:

- productie-eenheden en energieopslageenheden die rechtstreeks dan wel via een GDSB op het transmissienet zijn aangesloten met een nominaal vermogen lager dan 25 MW: De gegevensuitwisseling zoals bedoeld in artikel 46(1) van de SOGL is gebaseerd op standaardinformatie tenzij de OPA voor deze installaties, op vrijwillige basis, beslist het OPA-contract te ondertekenen (Overweging (24) van het voorstel T&C OPA);
- verbruikersinstallaties die rechtstreeks dan wel via een GDSB op het transmissienet aangesloten: De gegevensuitwisseling zoals bedoeld in artikel 52 van de SOGL, beperkt tot de verbruikersinstallaties van grensoverschrijdend belang, is gebaseerd op standaardinformatie. Voor verbruikersinstallaties kan in deze overgangperiode geen OPA-contract worden afgesloten (Overweging (25) van het voorstel T&C OPA).
- productie-eenheden en energieopslageenheden aangesloten aan het distributienet: De gegevensuitwisseling zoals bedoeld in artikel 49(a) van de SOGL is gebaseerd op standaardinformatie tenzij de OPA, op vrijwillige basis, beslist het OPA-contract te ondertekenen (Overweging (26) van het voorstel T&C OPA).

52. Na deze overgangperiode zal het voorstel T&C OPA herzien worden met het oog op de uitbreiding van de verplichting tot het afsluiten van het OPA-contract naar niet-CIPU-eenheden. Dit zal in verschillende fases gebeuren (zie fase 2 en 3 van het iCAROS-project in paragraaf 48). Elke herziening zal gepaard dienen te gaan met een nieuwe openbare raadpleging en dient ter goedkeuring te worden voorgelegd aan de CREG en, indien van toepassing, de bevoegde gewestelijke regulatoren.

53. Het voorstel T&C OPA ingediend bij de CREG op 16 januari 2020 weerspiegelt de huidige situatie CIPU en wordt volgens Elia beschouwd als een eerste stap in de overgangperiode die eindigt met de introductie van de nieuwe ontwerpelementen zoals voorgesteld door Elia in het kader van het iCAROS-project. Dit wordt door Elia bevestigd in het raadplegingsrapport van 25 oktober 2019 als antwoord op opmerking 9 (de voorwaarden die het wettelijk kader schetsen) en op opmerking 29 (specifieke voorwaarden).
54. De procedures gekend onder het CIPU-contract blijven behouden, enkel de uitwisseling van informatie is opgesplitst om in lijn te zijn met de SOGL en het FTR. Het OPA-contract omvat alle statussen die de beschikbaarheidsplanning beïnvloeden, samen met technische informatie.
55. Verder wordt de gebruikte terminologie in lijn gebracht met de terminologie van de SOGL.
56. Tot slot, is in het voorstel van T&C OPA ook artikel 252 van het FTR verwerkt dat betrekking heeft op de integratie van offshore wind, in onder meer de al dan niet verwachte slechte weersomstandigheden.

3. RAADPLEGING

57. Elia heeft over het voorstel van T&C OPA, meer bepaald over de voorwaarden die het wettelijk kader schetsen enerzijds en de specifieke voorwaarden en de bijlagen anderzijds een openbare raadpleging georganiseerd van maandag 16 september 2019 tot woensdag 16 oktober 2019, hetzij één maand.

58. In deel 3 van het raadplegingsrapport zijn ook de notulen van de vergadering van de vierde workshop iCAROS – met focus op de openbare raadpleging over de T&C OPA en T&C SA en de coördinatie-regels en congestiebeheer-, toegevoegd (Bijlage III van huidige beslissing).

59. Tijdens de openbare raadpleging heeft Elia individuele, niet-vertrouwelijke opmerkingen ontvangen van de volgende belanghebbenden:

- Febeliec;
- Febeg;
- Belgisch offshore-platform (hierna: “BOP”);
- Statkraft;

(Bijlage 4 van huidige beslissing).

60. De CREG zal de opmerkingen en de antwoorden van de marktpartijen en Elia nader onderzoeken in deel 4 van huidige beslissing, voor zover de CREG het niet eens zou zijn. De opmerkingen en antwoorden opgenomen in het raadplegingsrapport waarmee de CREG het eens is, worden in huidige beslissing niet hernomen.

61. Elia heeft een aparte openbare raadpleging gehouden omtrent de algemene voorwaarden die deel uitmaken van het OPA-contract en die volgens Elia toegepast worden op verschillende T&Cs, te weten:

- de balanceringsdiensten : Voorwaarden voor balancering voor frequentieherstelreserves met manuele activering (“T&C BSP voor mFRR”), frequentieherstelreserves met automatische activering (“T&C BSP voor aFRR”) en frequentiebegrenzingsreserves (“T&C BSP voor FCR”) ;
- de hersteldiensten : Voorwaarden om op te treden als aanbieder van hersteldiensten op contractbasis (“T&C RSP”) ;
- de diensten voor de regeling van de spanning en het reactief vermogen : Voorwaarden voor de regeling van de spanning en het reactief vermogen (“T&C VSP”) ;
- de diensten ter ondersteuning van het congestiebeheer : Voorwaarden om op te treden als verantwoordelijk voor de niet-beschikbaarheidsplanning (“T&C OPA”), en programma-agent (“T&C SA”).

62. Deze raadpleging liep van maandag 16 september tot 16 oktober 2019, hetzij één maand. Hiervoor heeft Elia een apart raadplegingsrapport opgesteld.

63. Elia heeft in het kader van deze raadpleging twee niet-vertrouwelijke reacties ontvangen, zijnde:

- Febeliec;
- FEBEG.

64. Tussen deze openbare raadpleging en het indienen op 16 januari 2020 van het voorstel T&C OPA, hebben tussen Elia en de CREG in het kader van de goedkeuringsaanvraag van het gewijzigd voorstel van het BSP-contract voor mFRR besprekingen plaats gehad die betrekking hadden op voornoemde algemene voorwaarden.

65. Bijlage 5 van huidige beslissing is het aangepaste consultatierapport algemene voorwaarden, versie 3 december 2019.

66. Ook hier zal de CREG de opmerkingen en de antwoorden van de marktpartijen en Elia nader onderzoeken in deel 4 van huidige beslissing, voor zover de CREG het niet eens zou zijn. De opmerkingen en antwoorden opgenomen in het raadplegingsrapport waarmee de CREG het eens is, worden in huidige beslissing niet hernomen.

67. De CREG wenst op te merken dat haar goedkeuring geen bevestiging inhoudt dat beide taalversies op redactioneel vlak identiek zijn en dat het aan Elia toekomt om daarop toe te zien. De CREG vraagt derhalve dat alvorens de algemene voorwaarden in werking kunnen treden, Elia ervoor dient te zorgen dat beide taalversies op redactioneel vlak identiek zijn en dat het aan Elia toekomt om daarop toe te zien.

68. Rekening houdende met wat voorafgaat beslist het directiecomité van de CREG, op grond van artikel 23, § 1, van zijn huishoudelijk reglement, in het kader van de onderhavige beslissing, om, met toepassing van artikel 40, 2°, van zijn huishoudelijk reglement geen raadpleging te organiseren over huidige beslissing, omdat Elia twee openbare raadplegingen van 16 september tot en met 16 oktober 2019 heeft georganiseerd.

69. Beide raadplegingen worden door de CREG als effectieve openbare raadplegingen beschouwd aangezien deze raadplegingen op de website van Elia plaatsvonden, gemakkelijk toegankelijk waren vanuit de startpagina van deze website en voldoende gedocumenteerd waren. Bovendien werd door Elia ook een workshop hierover georganiseerd op 25 september 2019 en werd er door Elia een mailing gestuurd naar alle op hun website geregistreerde personen.

70. De duur van beide openbare raadplegingen bedroeg 1 maand. Rekening houdend met de aard van de voorgestelde wijzigingen en de voorgestelde timing is de CREG van oordeel dat de duur van de consultatie voldoende lang was.

4. ANALYSE VAN HET VOORSTEL

4.1. DOEL VAN HET VOORSTEL

71. Het voorstel T&C OPA is de typeovereenkomst van de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning en beschrijft de modaliteiten en voorwaarden van toepassing op de OPA zoals vastgesteld in artikel 244 van het FTR. Het voorstel T&C OPA bepaalt onder meer welke informatie naar de transmissiebeheerder moet worden verstuurd, de modaliteiten en procedures voor die gegevensuitwisseling, de mechanismes voor het aanpassen van het beschikbaarheidsplan en de omstandigheden waarin die aanpassingen aanleiding geven tot een vergoeding.

72. Het voorstel T&C OPA kadert in de context van congestiebeheer, net als het voorstel T&C SA. Beiden hebben als doel de TSB de nodige gegevens te verschaffen voor het uitvoeren van de veiligheidsanalyses en het waarborgen van de operationele netveiligheid. Het voorstel T&C OPA omvat alle statussen die de beschikbaarheidsplanning beïnvloeden, samen met technische informatie.

73. Op basis van deze gegevens verricht de regionale veiligheidscoördinator de operationele veiligheidsanalyse in de operationele planningen conform artikel 80 van de SOGL, en valideert, finaliseert en actualiseert Elia de niet-beschikbaarheidsplannen conform artikelen 98 tot 100 van de SOGL. Deze niet-beschikbaarheidsplanning beoogt een veilige en efficiënte uitbating van het net. Ook worden deze gegevens gebruikt bij het opstellen van de gemeenschappelijke netwerkmodellen voor de capaciteitsberekening, conform artikel 16 van de CACM.

74. Zoals uitgewerkt in paragrafen 44 tot 48, zijn vandaag enkel CIPU-eenheden verplicht tot het uitwisselen van informatie over de niet-beschikbaarheidsplanning en zijn de modaliteiten en voorwaarden hiervan opgenomen in de niet-gereguleerde CIPU-contracten. Op basis van artikel 244 van het FTR wordt deze verplichting uitgebreid naar andere categorieën van technische eenheden en dienen de modaliteiten en voorwaarden opgenomen te worden in een gereguleerde typeovereenkomst. Het FTR voorziet in artikel 377 weliswaar een overgangperiode om geleidelijk over te stappen van het huidige niet-gereguleerde contractuele en operationele kader naar een gereguleerd contractueel kader conform het Europese en het nationale wetgevende kader. Elia heeft het iCAROS-project geïnitieerd om deze stapsgewijze omzetting te stroomlijnen.

75. Dit voorstel T&C OPA situeert zich in de eerste fase van dit omzettingsproces, zijnde de overgangperiode gedefinieerd in artikel 377 van het FTR. Dit voorstel T&C OPA beoogt dan ook in de eerste plaats de omzetting van het huidig niet-gereguleerde contractuele en operationele kader (CIPU-contract ondertekend door de BRP) naar een contractueel en gereguleerd kader dat een duidelijk onderscheid maakt in de rollen en verantwoordelijkheden van de OPA (OPA-contract ondertekend door de BRP/OPA) en de SA (contract SA ondertekend door de BRP/SA), zoals bepaald in de SOGL en het FTR. In deze eerste fase zijn enkel de zogenaamde CIPU-eenheden verplicht tot deelname in de onbeschikbaarheidsplanning en neemt de BRP gedefinieerd in het toegangscontract van de CIPU-eenheid de OPA verplichtingen op.

76. In dit voorstel T&C OPA heeft Elia ervoor gekozen om minimaal af te wijken van de bestaande CIPU-contracten, i.e. het CIPU-contract en het offshore-CIPU-contract en dit om de BRP's van de bestaande CIPU-eenheden maximale garantie te bieden dat de bestaande processen voor gegevensuitwisseling gedurende deze overgangsfase op operationeel niveau ongewijzigd blijven (zie paragrafen 49 tot 56).

77. Een grondige herziening van het voorstel T&C OPA is voorzien in de volgende fases van het iCAROS-project wanneer de verplichting voor het ondertekenen van het OPA-contract uitgebreid wordt naar de andere categorieën opgenomen in artikel 243 van het FTR (zie paragraaf 52). Elke herziening zal gepaard dienen te gaan met een nieuwe openbare raadpleging en met een goedkeuring door de CREG.

78. Het voorstel T&C OPA is opgebouwd in twee hoofddelen, enerzijds de voorwaarden die het wettelijk kader schetsen en anderzijds het OPA-contract, onderverdeeld in de algemene voorwaarden, de specifieke voorwaarden en de bijlagen.

79. Het onderzoek van de CREG hieronder uiteengezet gebeurt door rekening te houden met de opbouw van de T&C OPA, zoals bedoeld in paragraaf 78 van huidige beslissing.

4.2. VOORWAARDEN DIE HET WETTELIJK KADER SCHETSEN

4.2.1. Opmerkingen betreffende de Overwegingen

80. Op de opmerking van Febeliec om expliciet melding te maken in het voorstel T&C OPA van overleg met en samenwerking met de andere relevante systeembeheerders (DSB's of GDSB's), verwijst Elia naar de Overweging (8) (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 7).

De CREG is van oordeel dat alhoewel dit niet expliciet opgenomen is in de specifieke voorwaarden van het OPA-contract, de verwijzing naar KORRR in Overweging (8), voldoende is voor deze eerste versie van de T&C OPA. Het KORRR-voorstel volgend op artikel 40(6) van de SOGL en goedgekeurd door de CREG in haar beslissing (B)1890 van 21 januari 2019, bepaalt de algemene beginselen en principes voor de rollen en de organisatie van de gegevensuitwisseling tussen TSB's, DSB's, 'GDSB's en/of significante netgebruikers (hierna "SNG's") (zie paragraaf 5 van huidige beslissing). Conform artikel 40(5) van de SOGL werden de modaliteiten en de reikwijdte van de gegevensuitwisseling in het KORRR-voorstel opgesteld in samenspraak met DSB's.

De CREG merkt op dat voor de geplande herzieningen van de T&C OPA in de volgende fases van het iCAROS-project, de referentie naar het KORRR-voorstel niet voldoende zal zijn als antwoord op deze opmerking. Bijkomend overleg en samenwerking met DSB's en GDSB's is nodig bij de ontwikkeling van een T&C OPA die ook op distributiegekoppelde eenheden van toepassing is. Op vraag van de CREG bevestigt Elia dat de gefaseerde implementatie van iCAROS in verschillende werkgroepen op reguliere wijze wordt toegelicht en met de DSB's en GDSB's besproken.

In de voorbereiding van de geplande herzieningen, zal de CREG bijkomend in overleg met Elia en de regionale regulatoren ook nagaan voor welke andere aspecten van deze regels, andere dan deze betreffende de gegevensuitwisseling, bijkomend overleg en samenwerking met DSB's en GDSB's vereist is.

81. Op de vraag van Febeliec om in het kader van de discussies betreffende het project iCAROS die een wijziging zullen vragen van de T&C OPA hierover ook te consulteren, antwoordt Elia terecht dat dit zal gebeuren (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 8).

De CREG verwijst bijkomend naar artikel I.10 van de algemene voorwaarden van het OPA-contract.

82. De CREG stelt vast dat na de openbare raadpleging de Overweging (9) werd opgesplitst in Overwegingen (9) en (10). Dit geldt ook voor Overweging (25), dat opgesplitst wordt in Overwegingen (26) en (27).

In Overweging (9) werd volgende zin toegevoegd: *“Echter overeenkomstig artikel 377 van het Federaal Technisch Reglement zal deze Overweging niet van toepassing zijn voor de deze T&C OPA en zal de benoeming van de OPA de principes beschreven in Overweging (10) volgen”*.

Met deze wijziging wordt een antwoord gegeven op de opmerking gemaakt door Febeliec (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 11). De CREG heeft geen verdere opmerkingen hierop.

83. In de nieuwe Overweging (10) wordt naast artikel 377, van het FTR bijkomend ook verwezen naar artikel 201, van het FTR en worden de 4 mogelijke rollen van de BRP beschreven.

Deze wijziging biedt een antwoord op de opmerking gemaakt door Febeliec (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 12). De CREG heeft geen verdere opmerkingen hierop, mits in het raadplegingsrapport de verwijzing naar “Annex 14bis” gecorrigeerd wordt naar “Annex 14ter” zoals correct opgenomen in Overweging (10).

84. In de nieuwe Overweging (12) wordt gepreciseerd welke begrippen in artikel 3.2, van de SOGL bedoeld worden, zijnde de definities 83, 84 en 88.

Met deze wijziging geeft Elia een gevolg aan de opmerking gemaakt door Statkraft tijdens de raadpleging over de T&C OPA (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, opmerking 14). De CREG merkt op dat Elia de lijst van technische eenheden van grensoverschrijdend belang niet publiceert gezien deze als confidentieel wordt beschouwd. De CREG heeft geen verdere opmerkingen mits het Engels woord “and” vervangen wordt door het Nederlands woord “en”.

85. In de nieuwe Overweging (21) [oud (20)] worden de woorden *“het verstrekken van informatie over”* vervangen door *“de coördinatie tussen Elia en OPA betreffende het soort testen dat vereist is alsook de reële uitvoering van deze testen betreffende”*.

Febeg stelt betreffende Overweging (21) voor om coördinatie tussen de TSB's toe te staan in geval verschillende testen vereist zijn (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 2).

Elia heeft ingevolge deze opmerking de bewoording van Overweging (21) gewijzigd zoals aangegeven in paragraaf 85 van huidige beslissing. De CREG heeft geen verdere opmerkingen hierop.

86. Met betrekking tot de oude Overwegingen (21) en (25) [nieuw (22) en (26 en 27)] stelt Febeg dat er onduidelijkheid bestaat. Hoe zal met inconsistenties omgegaan worden betreffende de informatie die SA en OPA aan Elia meedelen? Daar waar in de oude Overweging (22) Elia aan beiden (SA en OPA) het meedelen van informatie kan opleggen, wordt in de oude Overweging (27) gesteld dat de informatie afkomstig van OPA zal doorwegen. Febeg stelt bijgevolg de vraag of beide Overwegingen niet inconsistent zijn met elkaar (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 3). Ook Febeliec identificeert de combinatie van oude Overweging (22) en oude Overweging (27) als zijnde inconsistent en vraagt om deze ambiguïteit op te lossen (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 13).

Elia heeft aan deze opmerking een gevolg gegeven door de oude Overweging (22) aan te passen en de oude Overweging (25) op te splitsen in een Overweging (26) en (27), dewelke eveneens inhoudelijk werden aangepast.

In de nieuwe Overweging (22) [oud (21)] worden de woorden *“die door Elia wordt vastgesteld tussen de informatie die door de OPA en de SA is verstrekt voor dezelfde Technische Eenheid, kan Elia de verstrekte informatie van de OPA en/of SA wijzigen”* vervangen door *“heeft de informatie verstrekt door de OPA de overhand. In uitzonderlijke omstandigheden en in de aanwezigheid van relevante en aantoonbare informatie, kan Elia” enerzijds en wordt de Overweging aangevuld met “beslissen om de aangeleverde informatie voor een Technische Eenheid als ongeldig te beschouwen. In deze*

uitzonderlijke omstandigheden zal Elia, de OPA, de SA en de Netgebruiker van deze Technische Eenheid van deze beslissing op de hoogte brengen. Elia zal ook zo snel mogelijk de relevante en aantoonbare informatie die tot deze beslissing heeft geleid overmaken, alsook een verzoek richten tot de OPA, de SA en de Netgebruiker van deze Technische Eenheid om de verstrekte informatie te wijzigen.”

In de nieuwe Overweging (27) is de volgende wijziging aangebracht *“In uitzonderlijke omstandigheden en in de aanwezigheid van relevante en aantoonbare informatie, kan Elia overeenkomstig artikel 112 van de SOGL en artikel 253 van het Federaal Technisch Reglement, beslissen om de aangeleverde informatie voor een Technische Eenheid als ongeldig te beschouwen. In deze uitzonderlijke omstandigheden zal Elia, de OPA, de SA en de Netgebruiker van deze Technische Eenheid van deze beslissing op de hoogte brengen. Elia zal ook zo snel mogelijk de relevante en aantoonbare informatie die tot deze beslissing heeft geleid overmaken, alsook een verzoek richten tot de OPA, de SA en de Netgebruiker van deze Technische Eenheid om de verstrekte informatie te wijzigen.”*

De CREG is van mening dat de door Elia voorgestelde wijzigingen tegemoet komen aan de vraag van de marktpartijen om de initiële inconsistentie op te lossen. De CREG heeft verder geen opmerkingen over de wijzigingen.

87. In de nieuwe Overweging (23) [oud (22)] worden de woorden *“offshore windturbinepark”* vervangen door *“Offshore-Power Park Module”* wat in overeenstemming is met het FTR. Verder wordt ook *“maximaal beschikbaar vermogen”* vervangen door *“Pmax Available”*.

De CREG stelt vast dat deze wijzigingen een antwoord geven op de opmerking gemaakt door BOP naar aanleiding van de raadpleging over de T&C OPA (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 1). Als antwoord op de opmerking van BOP dat Overweging (23) niet 100% artikel 252 van het FTR weerspiegelt, merkt de CREG op dat Overweging (23) zowel naar artikel 252 als naar artikel 253 van het FTR verwijst. Deze laatste refereert op zijn beurt naar artikel 243 van het FTR waar de informatie over de tijdelijke beperkingen wat betreft maximum- en minimumcapaciteit bij injectie en/of afname wordt genoemd.

88. Met de nieuwe Overweging (28) geeft Elia antwoord op de opmerking van Febeliec, zijnde de situatie van noodgeneratoren zoals beschreven in artikel 2, van het FTR verduidelijkt moet worden aangezien volgens Febeliec hierop de T&C OPA niet van toepassing zijn (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 6).

De CREG gaat akkoord met de toegevoegde paragraaf die preciseert dat PGM's en ESD's die worden gebruikt voor de levering van noodvoeding overeenkomstig artikel 2§2 van het FTR, vrijgesteld zijn van de in T&C OPA gespecificeerde vereisten, maar dat op vrijwillige basis afgeweken kan worden van deze vrijstelling.

89. De CREG merkt op dat Overweging (11), dat zegt: *“Overeenkomstig artikel 3(1) en (9), van de KORRR blijft de eigenaar van de Technische Eenheid verantwoordelijk voor de kwaliteit van de gegevensuitwisseling en voor de naleving van deze T&C OPA, ook als hij de taak van OPA aan derden heeft gedelegeerd”*, in de specifieke context van het huidige voorstel T&C OPA niet relevant is. In deze specifieke context gelden immers de bepalingen van artikel 377 van het FTR die stelt dat de BRP de rol van OPA dient op te nemen. Er is bijgevolg geen sprake van delegatie van de taak van OPA door de eigenaar van de technische eenheid aan derden. Hieruit volgt dat in deze overgangsfase de BRP verantwoordelijk is voor de kwaliteit van de gegevensuitwisseling. Elia wordt uitgenodigd om in Overweging (11) te verduidelijken dat deze bepaling niet van toepassing is gedurende de overgangperiode zoals bepaald in artikel 377 van het FTR.

90. **BESLUIT:** Rekening houdende met paragrafen 80 en 89 van huidige beslissing keurt de CREG de Overwegingen die het wettelijk kader schetsen goed.

4.2.2. Artikel 1: Onderwerp en toepassingsgebied

91. De CREG heeft inhoudelijk geen opmerkingen op de aanpassingen in artikel 1 omdat deze een gevolg zijn van de wijzigingen aangebracht in de Overwegingen.

92. Febeg laat opmerken dat wanneer de T&C OPA in de toekomst wijzigen, de OPA die het contract heeft getekend, niet automatisch gebonden kan zijn aan de gewijzigde T&C OPA, maar het recht moet hebben om de rol van OPA niet meer te willen vervullen (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 5).

Elia verwijst in haar antwoord hierop naar artikel 1(5) dat zegt *“Elke door de bevoegde regulerende instantie goedgekeurde wijziging die is meegedeeld aan Elia en aan de betrokken marktpartijen en die medeondertekeningen van het OPA Contract door Elia omvat, is automatisch van toepassing, maar niet vroeger dan drie maanden na kennisgeving door Elia aan de betrokken marktpartijen (tenzij anders bepaald in de wijziging), zonder dat de OPA een nieuw OPA Contract hoeft te ondertekenen, op voorwaarde dat Overweging (10) van deze T&C OPA niet wordt gewijzigd en de BRP van de Technische Eenheid zoals verduidelijkt in Overweging (10) dezelfde blijft. Dat laatste doet geen afbreuk aan de vastgestelde modaliteiten voor de beëindiging zoals bepaald in het OPA Contract van een gegeven OPA.”*

De CREG laat opmerken dat de vastgestelde modaliteiten voor de beëindiging, waarnaar verwezen in de laatste zin van artikel 1(5) verwijst naar artikel I.10.1 van de algemene voorwaarden.

De CREG formuleert in huidige beslissing een aantal opmerkingen over artikel I.10.1, van de algemene voorwaarden en verwijst bijgevolg naar paragraaf 127 van huidige beslissing. De toepassing van de laatste zin van artikel 1(5) moet dan ook hiermee samen gelezen worden.

93. De CREG vast dat in artikel 1(5), Nederlandse versie de “L” van SOGL ontbreekt. De CREG vraagt om deze materiële fout recht te zetten alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

4.2.3. Artikel 2: Datum van inwerkingtreding

94. Op de aanpassingen in artikel 2(5) die een gevolg zijn van de wijzigingen aangebracht in de Overwegingen, heeft de CREG geen opmerking.

4.2.4. Artikel 3: Verwachte effecten op de doelstellingen SOGL

95. Febeg vraagt zich af of de redenering weerhouden in artikel 3 dat er geen marktmechanisme nodig is om zekerheid en stabiliteit van het netwerk te waarborgen, wel juist is (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.1, opmerking 4)? Febeg voegt eraan toe dat deze specifieke interpretatie van artikel 4(2)d) van de SOGL op zijn minst twijfelachtig is.

Elia stelt dat het wel de bedoeling is om te streven naar markt gebaseerd mechanisme. Met de DSB's en SNG's is overeengekomen om in een eerste fase een pragmatische houding aan te nemen. De situatie wordt behouden zoals ze vandaag bestaat volgens het CIPU-contract. Niettemin heeft Elia artikel 3(1), meer bepaald (d) aangepast om te vermijden dat er geoordeeld zou kunnen worden dat in de toekomst geen markt gebaseerd mechanisme wenselijk of vereist zou zijn.

De CREG is van mening dat de aangebrachte aanpassingen in artikel 3(1)(d) van het voorstel T&C OPA een gepast antwoord bieden op de opmerking van Febeg. De CREG merkt echter op dat in de

Nederlandstalige versie de aanpassing grammaticaal niet correct is en vraagt dit te verbeteren alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

Daarnaast wenst de CREG op te merken dat artikel 4(2)d) van de SOGL vereist om zoveel mogelijk gebruik te maken van marktwerking, wat niet betekent dat hiervan afgeweken dient te worden wanneer de voorwaarden voor een competitieve marktwerking niet vervuld kunnen worden omwille van intrinsieke kenmerken van de hulpdienst. Zo is de CREG van oordeel dat een marktgebaseerde mechanisme in het kader van onbeschikbaarheidsplanning niet relevant of opportuun is omwille van het belang van de topologische locatie van een technische eenheid.

80. Op de overige aanpassingen in (c) en (f) heeft de CREG geen opmerkingen daar deze aanpassingen een gevolg zijn van de wijzigingen aangebracht in de Overwegingen.

4.2.5. Artikel 4: Taal

96. De CREG merkt hierbij op dat de titel van de Nederlandstalige versie van het voorstel T&C OPA luidt: *“Voorwaarden voor de Verantwoordelijke voor de Niet-Beschikbaarheidsplanning”*, wat niet consistent is met de titel van de Franstalige en Engelstalige versie. Gezien artikel 244 van het FTR de wettelijke basis vormt voor het opstellen van de T&C OPA, en deze de term *“Modaliteiten en voorwaarden van toepassing op de verantwoordelijken van de niet-beschikbaarheidsplanning”* gebruikt, vraagt de CREG de titel van de Nederlandstalige versie van het voorstel T&C OPA te wijzigen naar *“Modaliteiten en voorwaarden voor de programma-agent”* alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

97. BESLUIT: De CREG keurt de artikelen 1 tot en met 4 goed.

4.3. OPA-CONTRACT

98. In dit deel worden de artikelen van het aangepaste voorstel van Elia van 16 januari 2020 besproken (paragraaf 66 van huidige beslissing). De structuur van dit aangepaste voorstel van OPA-contract (deel I - Algemene voorwaarden, deel II – Specifieke voorwaarden en deel III – Bijlagen) wordt daarbij gevolgd.

99. Verder verwijst de CREG ook naar paragraaf 67 van huidige beslissing.

4.3.1. Algemene voorwaarden

100. Febeliec laat algemeen opmerken dat het voor haar onmogelijk is om over het Deel “algemene voorwaarden” een duidelijk standpunt in te nemen omdat tijdens de periode van de raadpleging daarover, de inhoud van alle contracten waarop deze zouden worden toegepast nog niet gekend zijn. Zelfs voor de diensten waarvoor raadplegingen lopende zijn, zijn de finale teksten van de T&Cs nog niet gekend en kunnen verschillen vereist zijn, zeker nu bepaalde van deze diensten door de netgebruiker verplichtend moeten worden geleverd, terwijl andere diensten vrijblijvend zijn.

Febeliec maakt dan ook voorbehoud om in de toekomst terug te komen op de inhoud van de algemene voorwaarden telkens wanneer nieuwe informatie beschikbaar komt. Febeliec verwijst in haar antwoord op de openbare raadpleging over o.m. Deel II “Bijzondere voorwaarden voor de Black-Startdienst” naar haar opmerkingen gegeven tijdens de openbare raadpleging over Deel I “algemene voorwaarden” die ook hier relevant zijn.

Elia antwoordt in het raadplegingsrapport van 3 december 2019 dat zij de bezorgdheid van Febeliec op het vlak van de afzonderlijke raadpleging van de verschillende delen van eenzelfde contract begrijpt, maar benadrukt dat:

- de procedure werd besproken met de CREG, om de consistentie tussen de algemene voorwaarden voor alle T&Cs te waarborgen;
- de algemene voorwaarden *de facto* algemeen van aard zijn en op zichzelf geanalyseerd kunnen worden, vooral aangezien de algemene aard van de diensten gekend is zodat de relatie tussen de algemene en specifieke voorwaarden kan worden ingeschat;
- een differentiatie tussen de algemene voorwaarden per T&C niet uitgesloten is indien de noodzaak daartoe wordt geïdentificeerd. Alle wijzigingen van de algemene voorwaarden zullen steeds ter raadpleging aan de stakeholders worden voorgelegd en een goedkeuringsprocedure bij de regulator volgen.
- een eerste versie van alle T&Cs met uitzondering van de T&C VSP, reeds ter raadpleging is voorgelegd zodoende dat er een zicht is op de inhoud van de contracten waarvoor deze algemene voorwaarden zullen gelden.

Het is inderdaad op vraag van de CREG om, voor wat betreft de algemene voorwaarden van de typeovereenkomsten voor de ondersteunende diensten, deze zoveel als mogelijk te harmoniseren. Dit neemt niet weg dat wanneer verschillen zich opdringen en deze gerechtvaardigd zijn, daarvan kan worden afgeweken. Elia kan dit voorstellen na raadpleging van de marktpartijen en indien er volgens de CREG ten onrechte niet wordt gedifferentieerd, kan de CREG hierop wijzen.

101. Febeliec merkt verder op dat noch de typeovereenkomst, noch de T&C een duidelijke volgorde lijken te bepalen tussen de T&Cs, de algemene voorwaarden en de specifieke voorwaarden van het OPA-contract.

Elia antwoordt in haar raadplegingsrapport van 3 december 2019 dat inderdaad geen volgorde wordt bepaald aangezien alle bepalingen van het contract op dezelfde hoogte staan en thans gereguleerd zijn. Indien de specifieke voorwaarden op een bepaald punt afwijken van de algemene voorwaarden, zal dit duidelijk worden gesteld in de specifieke voorwaarden. In geval van een contradictie, stelt Elia, dat alsdan een aanpassing van de typeovereenkomst zal moeten plaatsvinden.

De CREG volgt de redenering van Elia. Zoals hoger reeds gemeld is het voorstel T&C OPA opgebouwd in twee hoofddelen, enerzijds de voorwaarden die het wettelijk kader schetsen en anderzijds het OPA-contract, dat onderverdeeld is in: algemene voorwaarden, specifieke voorwaarden en bijlagen. De goedkeuringsbevoegdheid van de CREG betreft het voorstel T&C OPA in zijn geheel.

Alle bepalingen van de T&C OPA mogen onderling niet tegenstrijdig zijn met elkaar en vormen samen één geheel. Tussen de algemene voorwaarden, specifieke voorwaarden en de bijlagen bestaat geen rangorde.

4.3.1.1. Artikel 1.1 Definities

102. De CREG laat opmerken dat de term “Dienstenaanbieder”, met hoofdletter gebruikt wordt in de contractreferentie en in de overwegingen die daarop volgen en waarmee bedoeld wordt de OPA, niet gedefinieerd is. Wordt daarentegen wel gedefinieerd “Dienstverlener”.

De termen “aanbieder van hersteldiensten”, “dienstverlener”, “OPA” of “dienstenaanbieder” betekenen allemaal hetzelfde maar worden door elkaar gebruikt hetgeen tot verwarring leidt.

Aangezien deze termen allemaal hetzelfde betekenen, wordt best één term gebruikt doorheen de T&C OPA.

Het begrip “Dienstverlener” kan behouden blijven samen met de hieraan gegeven definitie. Alle andere begrippen zoals “aanbieder van hersteldiensten” of “dienstenaanbieder”, verdwijnen best uit de T&C OPA door hen te vervangen door “Dienstverlener” of “OPA”.

Elia wordt uitgenodigd om de T&C OPA in die zin te verbeteren alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

103. Febeliec merkt op dat artikel I.1 verwijst naar de definities die gebruikt worden zowel in de federale als in de regionale energiewetgeving en in de respectievelijke technische reglementen als in de Europese netwerkcodes en richtsnoeren, terwijl er geen consistentie bestaat tussen deze definities, wat resulteert in het feit dat het niet duidelijk is hoe een bepaalde term, waarvoor meerdere niet-consistente definities bestaan, zal begrepen moeten worden in het kader van het OPA-contract.

Elia antwoordt in haar raadplegingsrapport van 3 december 2019 dat wanneer verwezen wordt naar het wettelijk kader het gaat om definities die geen preciseringen vragen in het OPA-contract. Definities die wel om preciseringen vragen in het OPA-contract zijn expliciet opgenomen in de definitielijst van artikel I.1 teneinde elke contradictie met bestaande wetgeving te vermijden. Elia voegt toe dat ook in de specifieke voorwaarden definities opgelijst zijn.

De CREG kan de redenering van Elia volgen. Indien er zich in de praktijk een probleem zou voordoen met de betekenis van een bepaald begrip in de context van het OPA-contract, dient de typeovereenkomst zo nodig te worden aangepast. De *User’s Group* van Elia is een goed forum om dergelijke zaken te bespreken met de marktpartijen in aanloop van een eventuele procedure tot wijziging van de typeovereenkomst.

104. Febeliec merkt op dat in de definitie van “*Directe Schade*” een verwijzing wordt gemaakt naar zowel een contractbreuk als een fout, waar enkel de niet-naleving van een contractuele verplichting relevant lijkt te zijn voor een contractuele aansprakelijkheid.

Elia heeft de definitie van “*Directe Schade*” aangepast alsook het begin van artikel I.6.2 van de algemene voorwaarden, teneinde te preciseren dat het moet gaan om schade die het rechtstreeks en onmiddellijk een gevolg is van een contractuele inbreuk en/of een fout in het kader van of naar aanleiding van de uitvoering van het OPA-contract, op welke grond dan ook (contractueel of buitencontractueel).

De CREG kan de voorgestelde definitie voor “*Directe Schade*” aanvaarden. Het begrip directe schade verwijst dat enkel deze soort van schade vergoed zal worden zowel in het kader van contractuele aansprakelijkheid, als in het kader van buitencontractuele aansprakelijkheid. Het is in beginsel ook toegelaten om bepalingen omtrent de buitencontractuele aansprakelijkheid van partijen op te nemen in een contract. Van belang is alleszins dat de aansprakelijkheidsbepalingen een wederzijds karakter hebben.

Aangezien de eerste zin van artikel I.6.2 van de algemene voorwaarden naar aanleiding van de opmerking van Febeliec in feite een onnodige en bovendien niet letterlijke herhaling bleek in te houden van de definitie van “*Directe Schade*”, werd deze zin in het aangepaste voorstel van Elia van 16 januari 2020 duidelijkheidshalve geherformuleerd als volgt: “*De Partijen bij dit Contract zullen tegenover elkaar aansprakelijk zijn voor elke Directe Schade*”.

De CREG treedt deze wijziging bij.

105. Febeliec merkt op dat in de definitie van “*Indirecte Schade*” wordt verwezen naar onder andere “*elke gebeurlijke schade*”, “*elk verlies of nadeel*”, wat veel te ruim is aangezien het elke mogelijke schade beoogt en niet alleen onrechtstreeks schade of gevolgschade.

Elia stelt in haar raadplegingsrapport van 3 december 2019 dat ze de definitie van “*Indirecte Schade*” aangepast heeft als volgt: “*Elke onrechtstreekse schade of gevolgschade, zoals maar niet beperkt tot, verlies van inkomen, gedeelde winsten, verlies van gegevens, verlies van zakelijke opportuniteiten, verlies van (toekomstige) cliënten, gemiste besparingen.*” [vrije vertaling]². Elia stelt dat deze definitie algemeen aanvaard is en veel wordt gebruikt.

In de Franstalige versie van het aangepaste voorstel van Elia van 16 januari 2020 werden deze aanpassingen doorgevoerd in deze. Dit is evenwel niet helemaal het geval in de Nederlandstalige versie van het aangepaste voorstel. In de definitie van “*Indirecte Schade*” zijn de termen “*elk verlies of nadeel*” en “*enz.*” blijven staan.

De CREG gaat ervan uit dat dit een redactionele vergissing betreft, en vraagt om deze redactionele vergissing recht te zetten in de Nederlandstalige versie van 16 januari 2020 alvorens deze definitie in werking kan treden.

106. De CREG merkt op dat de definitie van balanceringsverantwoordelijke of ‘BRP’ verwijst naar het FTR. De CREG vraagt dat Elia de definitie van BRP aligneert met deze opgenomen in het BRP contract en dat naar het Europese richtsnoer EBGL³ verwijst.

4.3.1.2. Artikel 1.2 Omvang van de diensten en opbouw van het contract

107. Febeliec merkt op dat in artikel 1.2.1 een onderscheid gemaakt moet worden tussen verplichte en vrijwillig verstrekte diensten.

Elia antwoordt in haar raadplegingsrapport van 3 december 2019 dat artikel 1.2.1 de rechten en verplichtingen bevat in de context van het OPA-contract. Voor verplichte diensten – waar de deelname aan de dienst wordt voorzien in het wettelijk kader- moet ook nog een contract worden ondertekend en dit gaat breder dan de wettelijke plicht tot deelname. Artikel 1.2.1 is daarom in elk geval van toepassing, stelt Elia.

De CREG ziet in de formulering van artikel 1.2.1 geen probleem. Ongeacht of het gaat om verplichte als vrijwillig verstrekte diensten, worden deze diensten geleverd aan de hand van de modaliteiten voorzien in de typeovereenkomst, meer bepaald, naast de algemene voorwaarden, de specifieke voorwaarden en de bijlagen. In beide gevallen komt een contract met Elia tot stand. In geval van een verplichte dienst, zal de term “eventuele” vóór “levering” in artikel 1.2.1, tweede lid, van de algemene voorwaarden weliswaar geen betekenis hebben, aangezien de levering van de dienst verplichtend is.

108. De CREG stelt weliswaar vast dat de Nederlandstalige en Franstalige versies van artikel 1.2.1, tweede lid, niet volledig identiek zijn. De woorden “aangevuld met eventuele bijlagen” komen niet voor in de Franstalige versie (en ook reeds niet in de versies waarover een openbare raadpleging werd gehouden).

---

² “Any indirect damage or consequential damage, such as, but not limited to loss of revenue, loss of profit, loss of data, loss of business opportunities, loss of (prospective) clients, missed savings.”

³ Verordening (EU) 2017/2195 van de Commissie van 23 november 2017 tot vaststelling van richtsnoeren voor elektriciteitsbalancerings (EBGL)

De CREG vraagt derhalve dat alvorens de algemene voorwaarden in werking kunnen treden, Elia ervoor zorgt dat beide taalversies op redactioneel vlak identiek zijn aan elkaar.

109. Febeliec merkt nog op dat verwijzingen in artikelen naar andere delen van het OPA-contract onduidelijk zijn, zoals bv. artikel I.2.2 en artikel I.4.1 waar verwezen wordt naar de Bijzondere Voorwaarden zonder enige precisering.

Elia stelt de nodige verduidelijkingen te hebben aangebracht in de bijlagen van het contract .

De CREG verwelkomt de aangebrachte verduidelijking.

110. Artikel I.2.2 laatste paragraaf zegt: *“De Partijen zullen ervoor zorgen dat de correcte uitvoering van dit Contract altijd gebaseerd is op het bestaan en de correcte uitvoering van de eventuele vereiste contractuele afspraken met betrokken derden”*. De CREG stelt de vraag aan Elia wat verstaan moet worden onder *“eventuele contractuele afspraken met betrokken derden”*. De CREG wenst het antwoord hierop te vernemen alvorens de T&C OPA in werking kunnen treden.

4.3.1.3. Artikel I.4 Inwerkingtreding en duur van dit Contract

111. Febeliec vraagt of het zinvol zou zijn om de mogelijkheid te voorzien dat het contract in werking treedt op een ander tijdstip dan het moment van ondertekening door de partijen, bv. door de toevoeging *“behoudens indien uitdrukkelijk anders is overeengekomen in de Bijzondere Voorwaarden”*.

Elia gaat met deze opmerking akkoord en heeft in de tweede alinea van artikel I.4.1 een zin toegevoegd, dat luidt als volgt *“Dit doet geen afbreuk aan het feit dat Deel II een latere startdatum mag voorzien voor bepaalde Diensten.”* Ook werd de eerste zin ook aangevuld met *“aangevuld met eventuele bijlagen”*.

De CREG is van oordeel dat deze toevoegingen voldoende gevolg geven aan de opmerking van Febeliec.

112. Artikel I.4.2 bepaalt dat de duur van het contract, onverminderd artikel I.11 (herziening) en de toepasselijke wetgeving en reglementering, moet worden gespecificeerd in deel II van de specifieke voorwaarden.

113. Artikel I.4.2 zegt dat onverminderd artikel I.11 en de toepasselijke wetgeving en reglementering, in deel II over de specifieke voorwaarden de duur van het OPA-contract bepaald wordt. Verder stelt Elia dat zij in artikel II.3.2 een verduidelijking van de geldingsduur van het OPA-contract heeft aangebracht.

De CREG leest in artikel II.3.2 dat behoudens Artikel I.10 en I.11 het OPA-contract van kracht blijft zolang minstens één Technische Eenheid de voorwaarden vermeldt in artikel II.4 vervult en vermeld is in Bijlage 1A en Bijlage 1B van het OPA Contract.

114. Hiermee is volgens de CREG de duurtijd van het OPA-contract voldoende bepaald. En geeft dit een voldoende antwoord op de opmerking gemaakt door Febeliec over artikel I.4.2.

4.3.1.4. Artikel I.6 Aansprakelijkheid

115. Als algemeen principe wordt in artikel I.6.1. gesteld dat de levering van de diensten door de dienstverlener OPA, een middelenverbintenis is, behoudens indien in de typeovereenkomst uitdrukkelijk een resultaatsverbintenis is opgenomen, zoals wat betreft de vertrouwelijkheids- en

betalverplichtingen (artikel I.5 en I.8 van de algemene voorwaarden en art II.23 van de specifieke voorwaarden).

116. Febeliec merkt op dat dit artikel niet goed geschreven lijkt te zijn (bv. artikel I.6.2; de vele verwijzingen naar “boetesysteem”, “boetes” terwijl aansprakelijkheden en boetes totaal verschillende concepten zijn enz.) en het in ieder geval zeer moeilijk te valideren is bij gebrek aan kennis van de inhoud van de verschillende typeovereenkomsten waarvoor deze algemene voorwaarden zullen worden gebruikt (bv. de bijzonderheden betreffende de vergoedingsplafonds die beperkt zijn per contract, maar die een meer uitvoerige herziening kunnen vergen indien alle balanceringsdiensten zouden worden gebundeld in één enkel contract).

Elia gaat akkoord dat aansprakelijkheid en boetes inderdaad twee zeer verschillende concepten zijn en dat de boetes bepaald worden in andere delen van het contract. Elia neemt nota van de opmerking van Febeliec betreffende de moeilijkheid inzake beoordeling van het voorgestelde aansprakelijkheidsregime en verwijst naar de vorige en lopende raadplegingen in verband met de T&Cs voor de specifieke voorwaarden. Verder stelt Elia in haar consultatieverslag dat de verwijzing naar specifieke plafonds in geval van boetes werd geschrapt uit dit artikel. In geval van een herziening van het contract (of de sectie aansprakelijkheid) zal deze vanzelfsprekend opnieuw het voorwerp uitmaken van een openbare raadpleging, besluit Elia.

De CREG stelt vast dat enkel in bijlage 10 van het OPA-contract één keer melding gemaakt wordt van een “CIPU-boete”. De laatste zin van artikel I.6.4 dat betrekking had op plafonds in geval van boetes werd geschrapt.

Anderzijds, mag de verwijzing naar het “boetesysteem” in artikel I.6.1 gehandhaafd blijven daar dit er enkel toe strekt aan te geven dat het hier om iets anders gaat dan de aansprakelijkheid dat in artikel I.6 behandeld wordt.

De CREG laat bijkomend gelden dat in het streven naar harmonisatie van de typeovereenkomsten en andere contracten, Elia onderzoekt in welke mate het aansprakelijkheidsregime voor al deze contracten al dan niet nog meer op elkaar kunnen worden afgestemd.

4.3.1.5.   Artikel I.7 Noodsituatie en overmacht

117. Febeliec merkt op dat het artikel over noodsituatie en overmacht een grondige herziening vergt. Febeliec stelt vast dat Elia hier dezelfde tekst heeft geïntroduceerd als die zij had voorgesteld voor het ontwerp van een nieuw FTR, tekst die verworpen werd in de definitief aangenomen en in het Belgisch Staatsblad gepubliceerde FTR.

Febeliec dringt bij Elia aan om op zijn minst de sectie betreffende “overmacht” te aligneren met de internationale standaarden in dit domein, in plaats van een Elia-definitie te creëren over dit topic, wat leidt tot schijnbaar willekeurige elementen (bv. de opname van een nucleaire of chemische explosie en de gevolgen daarvan als overmacht).

Elia stelt dat artikel I.7.3 tweede alinea de voorwaarden beschrijft opdat een situatie als overmacht beschouwd kan worden. Elia bevestigt dat de afdeling over overmacht werd afgestemd op de toepasselijke rechtspraak en doctrine.

118. De CREG deelt de mening van Febeliec dat artikel I.7 om een grondige herziening vraagt en dit weliswaar om nog andere meer fundamentele redenen, met name dat er een duidelijk verschil bestaat tussen “noodsituatie”, “overmacht” en “noodtoestand”.

De vraag die tot op heden onbeantwoord is gebleven, is te weten in welke mate de wettelijke en reglementaire bepalingen (Europees en nationaal) betreffende “noodsituatie”, “overmacht” en “noodtoestand” al dan niet van toepassing zijn op OPA?

Betreffende noodsituatie bepaalt het FTR dat enkel voor het BRP-contract algemene maatregelen moeten opgenomen worden die de BRP moet uitvoeren wanneer Elia de noodsituatie inroept (artikel 219, §4, 5°, van het FTR). In het kader van het OPA-contract rept het FTR met geen woord over “noodsituatie”.

Artikel 72, van de Verordening (EU) 2015/1222 van de Commissie van 24 juli 2015 tot vaststelling van richtsnoeren betreffende capaciteitstoewijzing en congestiebeheer (hierna: “CACM GL”), bepaalt dat: *“In het geval van overmacht of een noodsituatie als bedoeld in artikel 16, lid 2, van Verordening (EG) nr. 714/2009, waarbij de TSB snel moet optreden en redispatching of compensatiehandel niet mogelijk is, heeft elke TSB het recht om de toegewezen zoneoverschrijdende capaciteit te verminderen. In alle gevallen wordt een dergelijke vermindering op gecoördineerde wijze ten uitvoer gelegd na contactopname met alle direct betrokken TSB's.”*

Het samen lezen van artikel 72.1 CACM GL en artikel 16.2, Verordening (EU) 714/2009 (of Verordening (EU) 2019/943) houdt in dat een noodsituatie een situatie is waarbij redispatching of compensatiehandel niet meer mogelijk is en de TSB snel moet optreden door de toegewezen zoneoverschrijdende capaciteit te verminderen.

Het terugnemen van toegewezen zoneoverschrijdende capaciteit heeft op het eerste zicht geen link met de dienstverlening van de OPA.

Uit wat voorafgaat moet dus besloten worden dat volgens de vigerende nationale wetgeving noodsituatie enkel toepassing vindt in het kader van het BRP-contract en dat volgens de vigerende Europese wetgeving noodsituatie toepassing vindt in het kader van toegewezen zoneoverschrijdende capaciteit.

De CREG is van oordeel dat artikel I.7.1 geen toepassing vindt in het OPA-contract, temeer dat in Deel II specifieke voorwaarden van het OPA-contract geen maatregelen hiervoor zijn uitgewerkt. Bijgevolg, dient deze bepaling geschrapt te worden om elke verwarring te vermijden.

119. Betreffende alarm-, nood-, black-out- en hersteltoestand, bevat artikel I.7.2 van de algemene voorwaarden bepalingen die analoog zijn met artikel I.7.1.

De termen “Alarm-, nood-, black-out- en hersteltoestand” verwijzen naar de vier fases waarin een transmissiesysteem zich kan bevinden overeenkomstig artikel 18, van de SOGL.

De SO GL bevat tal van verplichtingen die de TSB's moeten naleven in het kader van deze vier fases.

Verder kan verwezen worden naar de artikelen 12, 13 en 14 van het FTR, artikel 169, 7° (aansluitingsovereenkomst), artikel 191, 5° (toegangscontract), 199 (rechten en verantwoordelijkheden van de evenwichtsverantwoordelijke of BRP en de TSO of Elia) en artikel 219, §4, 4°, van het FTR dat bepaalt: *“De overeenkomst van evenwichtsverantwoordelijke bevat ten minste de volgende elementen: 4° de algemene maatregelen die de medecontractant dient te nemen wanneer hij zich bevindt in een alarmtoestand, noodtoestand, black-outtoestand of hersteltoestand; evenals de gevolgen ervan voor de verplichtingen die voortvloeien uit het contract van evenwichtsverantwoordelijke”*.

M.a.w. zoals voor noodsituatie, moet ook voor noodtoestand in het BRP-contract maatregelen worden opgenomen wanneer het net van Elia in een alarm- nood-, black-out- en hersteltoestand bevindt, naast de verplichtingen die Elia dient na te leven overeenkomstig de SOGL.

De CREG komt bijgevolg tot een zelfde besluit als gesteld in paragraaf 118 van huidige beslissing betreffende artikel I.7.2.

120. Tot slot, betreffende overmacht, bedoeld in artikel I.7.3., vraagt Febeliec om de definitie van “overmacht” te aligneren met de internationale standaarden in dit domein, in plaats van een Elia-definitie te creëren over dit topic, wat leidt tot schijnbaar willekeurige elementen.

In haar raadplegingsrapport van 3 december 2019 stelt Elia dat zij de definitie van overmacht heeft gealigneerd op de definitie van overmacht, bedoeld in artikel 2, tweede lid, 45°, van de CACM GL.

De CREG laat opmerken dat in het nieuwe FTR het begrip “overmacht” niet meer is opgenomen. De CREG heeft geen probleem dat in het OPA-contract het begrip “overmacht” gedefinieerd wordt naar analogie met de definitie opgenomen in de CACM GL daar dit een algemene definitie is en niet specifiek is toegespitst op de toepassing van de CACM GL.

121. De CREG is van oordeel dat deze definitie ook tegemoet komt aan de opmerking van Febeg, stellende dat de definitie van overmacht zou moeten worden aangevuld met de woorden *“of zou gebeurd zijn indien geen maatregelen werden genomen die de uitvoering van de verplichtingen van de Partij onder dit Contract verhinderen”* en dat op pagina 10, eerste puntje, de woorden *“of de installaties van de Dienstverlener”* zouden moeten worden toegevoegd vanuit het oogpunt van wederkerigheid. Aan de tweede opmerking van Febeg heeft Elia gevolg gegeven.

De eerste opmerking is volgens Elia niet gerechtvaardigd aangezien er geen sprake kan zijn van overmacht indien controle over de situatie nog steeds mogelijk is (cf. raadplegingsrapport van 3 december 2019). Een situatie van overmacht kan als dusdanig slechts worden gekwalificeerd, indien de situatie daadwerkelijk plaatsvindt.

De CREG kan de redenering van Elia volgen.

122. Tot slot, artikel I.7.3, vierde lid, eerste zin, werd geschrapt omdat deze een overbodige herhaling vormde van de tweede zin van dit artikel.

4.3.1.6. Artikel I.8 Vertrouwelijkheid

123. Febeliec maakt volgens de CREG een terechte opmerking bij artikel I.8.1, derde streepje, nl. dat Elia gemakkelijk meent vertrouwelijke informatie te kunnen delen met *“andere netbeheerders of in het kader van contracten en/of regels met buitenlandse netbeheerders”* wat de mogelijkheid tot oneigenlijke toe-eigening van vertrouwelijke informatie creëert en alleen zou mogen kunnen indien dit essentieel is en in zoverre deze informatie niet anoniem kan worden gemaakt.

Met toepassing van het derde streepje van de versie van de algemene voorwaarden die in de openbare raadpleging werd voorgelegd, kon vertrouwelijke informatie inderdaad zonder meer gedeeld worden met andere netbeheerders, regionale veiligheidscoördinatoren en regionale coördinatiecentra *“in overleg met hen”* of *“in het kader van contracten en/of regels met hen”*. Dat de buitenlandse netbeheerders, regionale veiligheidscoördinatoren en regionale coördinatiecentra dezelfde graad van vertrouwelijkheid moeten respecteren, houdt weinig tot geen garantie in, aangezien zij dus ook zeer gemakkelijk alle vertrouwelijke info opnieuw kunnen doorspelen *“in het kader van contracten”* met andere TSB's.

Om aan de bezorgdheid van Febeliec inzake het derde streepje van artikel I.8 tegemoet te komen, heeft Elia dit als volgt gewijzigd: *“wat Elia betreft, in overleg met beheerders van andere netten of in het kader van contracten en/of regels met de buitenlandse netbeheerders of regionale veiligheidscoördinatoren/regionale coördinatiecentra, voor zover als noodzakelijk en wanneer*

anonimiseren niet mogelijk is en voor zover de ontvanger van deze informatie zich ertoe verbindt aan de informatie dezelfde graad van vertrouwelijkheid te geven als Elia;”.

De CREG gaat akkoord met deze wijzigingen en heeft geen bezwaren meer, mede gelet op het feit dat in tal van Europese netwerkcodes er verplichtingen aan de TSB's de verplichting wordt opgelegd om informatie te delen. Het is dan ook in het kader van de wettelijke verplichtingen dat de informatie-uitwisseling met andere TSBs, regionale veiligheidscoördinatoren/regionale coördinatiecentra moet gezien worden.

124. Verder merkt Febeliec op dat het woord “afgesloten” in artikel I.8.4 beter wordt vervangen door “beëindigd” aangezien het verwarrend is.

Ingevolge de opmerking van Febeliec heeft Elia besloten de betrokken deze zinsnede te schrappen.

125. De CREG besluit uit het aangepaste voorstel van Elia van 16 januari 2020 dat de vertrouwelijkheidsverplichtingen van kracht zijn tijdens de hele duur van het OPA-contract tot vijf jaar na de beëindiging ervan. De CREG kan zich daarin vinden.

4.3.1.7. Artikel I.10 Herziening

126. Artikel I.10 biedt de mogelijkheid aan de OPA wanneer hij het niet eens is met de wijzigingen die van toepassing zijn op het lopende OPA-contract, onverminderd de bevoegdheden van de bevoegde overheden, en onverminderd de toepasselijke wetgeving en reglementering, een einde kan stellen aan het OPA-contract.

127. Artikel I.10 moet samen gelezen worden met de Overweging (10) en de artikelen II.3 en II.4.2, specifieke voorwaarden van het OPA-contract.

Hieruit volgt dat de BRP de rol en de verantwoordelijkheid van OPA op zich neemt voor elke technische eenheid die voldoet aan twee voorwaarden, zijnde (artikel II.4.2 specifieke voorwaarden van het OPA-contract):

- a) de OPA voor de Technische Eenheid moet in een Toegangscontract zijn aangeduid als verantwoordelijke BRP belast met de Injectie (dit betekent dat de BRP belast moet zijn met het Toegangspunt waarmee de Technische Eenheid is aangesloten op het Elia-Net); en
- b) de Technische Eenheid moet zijn vermeld in Bijlage 1A & Bijlage 1B van het OPA Contract.

De vraag is of überhaupt tijdens de overgangperiode bedoeld in artikel 377, van het FTR, de OPA aan het OPA-contract wel een einde kan stellen los van een beëindiging van het BRP-contract en het Toegangscontract?

De CREG verwijst hiervoor ook naar de artikelen 9.2.1, 9.2.2 en 9.2.3 van het BRP-contract. Alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden vraagt de CREG aan Elia om dit te verduidelijken.

128. Febeliec merkt op dat het bewijs van een “beduidend impact” op het contractueel evenwicht na wijziging van de T&C OPA, zoals bepaald in artikel I.10.1 niet aanvaardbaar is. Als dienstverlener moet de OPA na wijziging van de T&C OPA steeds het recht hebben om uit het OPA-contract te stappen.

Elia treedt de opmerking van Febeliec bij en heeft de woorden “beduidend impact” geschrapt in het voorstel ingediend op 16 januari 2020.

De CREG heeft hierop geen opmerkingen.

129. Betreffende de opmerking van Febeliec inzake de te volgen procedures in geval van wijziging van goedgekeurde T&C OPA, antwoordt Elia terecht in haar raadplegingsrapport van 3 december 2019 dat dit de procedures zijn die in de Europese netwerkcodes en het FTR beschreven zijn.

130. Febeg merkt op dat de inwerkingtreding van de wijzigingen niet eerder zou mogen plaatsvinden dan 30 dagen (in plaats van 14 dagen) na de betekening ervan aan de dienstverlener.

Elia antwoordt in haar raadplegingsrapport van 3 december 2019 dat de termijn van 14 dagen in lijn is met andere gereguleerde contracten en dit het einde is van de wijzigingsprocedure, na openbare raadpleging en goedkeuring door de regulator.

De CREG acht de termijn van 14 dagen een redelijke termijn, aangezien de wijzigingen niet onaangekondigd komen gelet op de wettelijk te volgen wijzigingsprocedure door Elia.

131. Febeg is van mening dat de *hardship* clause die vroeger van kracht was maar nu ontbreekt en aan het OPA-contract zou moeten worden toegevoegd.

Wat betreft een *hardship* clause stelt Elia dat de T&Cs nu gereguleerd zijn en verwijst naar artikel I.10. Elia stelt dat de beëindiging van het contract ook bepaald wordt in de bijzondere voorwaarden.

132. De *hardship* clause impliceert dat door onvoorzienbare omstandigheden, onafhankelijk van de wil van de partijen, de verdere uitvoering van het contract fundamenteel moeilijk is geworden, met name het contractueel evenwicht dusdanig aangetast is geworden dat de benadeelde partij onder deze omstandigheden niet gecontracteerd zou hebben.

133. Het Hof van Cassatie is een trouwe aanhanger van het "*pacta sunt servanda*" principe. In zijn arresten van 19 mei 1921 en 30 oktober 1924 poneerde het Hof het "*pacta sunt servanda*" principe uitdrukkelijk, waardoor het impliciet de imprevisieel naast zich neerlegde. Ook recent verwierp het Hof van Cassatie de imprevisieel nog .

Uit wat voorafgaat is de CREG van oordeel dat in het OPA-contract geen *hardship* clause vereist is.

Vooreerst zal de onvoorziene omstandigheid onafhankelijk van de wil van de partijen moeten plaatsvinden. In het kader van het OPA-contract, dat nu een gereguleerd contract wordt, kan dit enkel het geval zijn indien het wetgevend kader dat vandaag bestaat, fundamenteel gewijzigd wordt. Een dergelijke wijziging heeft voor gevolg dat goedgekeurde T&C OPA ook gewijzigd zullen moeten worden. Elia zal dan een voorstel moeten uitwerken dat aan openbare raadpleging zal worden onderworpen, hetgeen de marktpartijen, inclusief zij die reeds gebonden zijn door een OPA contract, de gelegenheid biedt om hierop hun opmerkingen te formuleren. Pas na goedkeuring door de CREG kunnen de nieuwe T&C OPA in werking treden. Artikel I.10.1, laatste lid biedt vervolgens aan de OPA de mogelijkheid wanneer hij het niet eens is met de wijzigingen om het OPA-contract te beëindigen.

Volledigheidshalve laat de CREG ook nog opmerken dat wanneer een partij zich zou beroepen op een *hardship* clause de gevolgen en de eventueel te volgen procedure ook gespecificeerd moeten worden. Dit kan onmiddellijke ontbinding inhouden van het contract, wat in feite neerkomt op de beëindiging van het OPA-contract zoals voorzien in artikel I.10.1, laatste lid of het heronderhandelen van het contract, wat in casu niet langer kan aangezien het OPA-contract een gereguleerd contract is geworden

134. In het raadplegingsrapport van 25 oktober 2019 over de specifieke voorwaarden merkt Febeg op dat er verduidelijkt moet worden dat de partij die de overeenkomst ondertekent niet automatisch gebonden is door de toekomstige OPA-contract, maar het recht heeft om zijn rol van OPA niet verder te blijven vervullen.

Elia verwijst in haar repliek terecht naar artikel I.10.1 van de algemene voorwaarden, waarin de CREG zich kan vinden.

4.3.1.8. Artikel I.11 Voortijdige ontbinding in geval van ernstige fout

135. Artikel I.11 van de algemene voorwaarden voorziet de mogelijkheid om het contract eenzijdig op te schorten of te beëindigen, zonder gerechtelijke tussenkomst, indien een partij een ernstige fout begaat en deze niet herstelt binnen de periode gesteld in de ingebrekestelling.

Febeliec vraagt dat Elia duidelijke richtsnoeren geeft welke fouten beschouwd zullen worden als ernstige fouten die kunnen resulteren in de beëindiging van het OPA-contract en een vordering tot schadeloosstelling.

Elia antwoordt in haar raadplegingsrapport van 3 december 2019 dat een ernstige inbreuk of fout een notie is die gebruikelijk is in wettelijke documenten. Een geval van ernstige fout zal altijd betwist en beoordeeld worden door een bevoegde regulator of rechtbank.

De CREG is van mening dat het zeer moeilijk is om op voorhand vast te stellen wat een ernstige fout kan of niet kan zijn. Dit is ook niet wenselijk, aangezien dit beoordeeld zal moeten worden rekening houdend met de concrete omstandigheden van de gebeurtenis. Het spreekt voor zich dat wanneer partijen het niet eens geraken met elkaar, zij steeds toepassing kunnen maken van artikel I.13.

136. In antwoord op de opmerking van Statkraft (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 30) stelt Elia dat beëindiging van het OPA-contract steeds kan gebeuren indien een herziening van de goedgekeurde T&C OPA zich voordoet (artikel I.10, algemene voorwaarden) of in geval van een ernstige fout (artikel I.11, algemene voorwaarden). Verder verwijst Elia ook naar artikel II.3.2 van de specifieke voorwaarden.

4.3.2. **Specifieke voorwaarden**

4.3.2.1. Algemene opmerkingen

137. Op de opmerking van het BOP (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 1) stelt Elia dat hieraan gevolg werd gegeven. Elia verwijst naar haar antwoord op de opmerkingen betreffende de artikelen II.16.3 en II.16.4. Er werden weliswaar geen wijzigingen aangebracht aan de design-nota of in het BRP-contract.

De CREG verwijst naar de paragrafen 171 en 172 van huidige beslissing betreffende de bespreking van de artikelen II.16.3 en II.16.4.

138. Met betrekking tot artikel II.16.3 stelt het BOP dat er een overeenkomst was tussen het BOP en Elia om in een cut-out situatie niet de beschikbaarheidsstatus te wijzigen, maar de Pmax available te reduceren tot een minimum van 25%.

In haar antwoordt nuanceert Elia dat er geen wijzigingen in het contract overeengekomen zijn. Elia verduidelijkt dat de algemene regel opgenomen in het OPA Contract er uit bestaat dat in het geval van een voorspelde of woedende storm de beschikbaarheidsstatus en/of de Pmax available moeten aangepast worden, en dat deze aanpassingen zo nauwkeurig mogelijk de fysische impact van de storm op de productiecapaciteit van het windpark dienen te reflecteren.

De CREG treedt het antwoord van Elia bij en gaat uitdrukkelijk akkoord met deze algemene regel dat de uitgewisselde gegevens zo nauwkeurig mogelijk de fysische realiteit dienen weer te geven.

139. Op de opmerking van het BOP met betrekking tot Artikel II.16.4 over de zogenaamde 'comeback procedure' stelt Elia dat aan deze opmerking gevolg werd gegeven. Elia heeft hiertoe in Artikel II.16.4

verduidelijkt dat de aanvraag tot wijziging van de beschikbaarheidsstatus en/of de Pmax Available wanneer de storm is gaan liggen, dient te gebeuren via een *Intraday Production Change Request* (IDPCR). In haar raadplegingsrapport bevestigt Elia dat de neutralisatietijd van toepassing op IDPCR hierbij gerespecteerd wordt.

De CREG gaat akkoord met de voorgestelde verduidelijking en heeft hierop geen verdere opmerkingen.

140. Febeg merkt op dat wanneer een storm verwacht wordt dit beschouwd moet worden beschouwd een geplande storing/geplande onbeschikbaarheid omdat de status moet worden bijgewerkt. Daaruit volgt dat een onvoorziene of niet-voorspelde afsluiting als gevolg van een storm of meteorologisch omstandigheden als niet-geplande onbeschikbaarheid /gedwongen uitval moet worden beschouwd (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 4).

Elia stelt dat er geen elementen bestaan vandaag dat stormen niet door de BRP's kunnen worden voorspeld. Dit is ook zo aangetoond tijdens de workshop in juni 2019. Bijgevolg beschouwt Elia stormen als voorzienbare gebeurtenissen. De CREG treedt Elia bij in haar antwoord.

141. Op de opmerking van Febeg (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 5) verwijst Elia terecht naar de algemene voorwaarden, deel I van het OPA-contract.

142. Hetzelfde geldt voor de opmerking gemaakt door Febeg inzake beëindiging van het OPA-contract (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 6), door Febeliec (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 19), door Statkraft (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 30).

143. De CREG merkt op dat het voorstel T&C OPA geen modaliteiten of voorwaarden specificeert betreffende de indicatieve langetermijnbeschikbaarheidsplannen conform Artikel 93 van SOGL. Aangezien deze regels slechts geldig zijn in de transitieperiode overeenkomstig Artikel 377 van het FTR en hierover met de betrokken partijen is overeengekomen dat deze zoveel mogelijk de huidige situatie zoals opgenomen in de CIPU-contracten dient te weerspiegelen, stemt de CREG ermee toe dat de bovengenoemde modaliteiten nog niet in deze regels zijn opgenomen. De CREG vraagt aan Elia om bij een herziening van de T&C OPA de bepalingen in artikel 93 van de SOGL te integreren.

4.3.2.2. Artikel II.1: Definities

144. Febeg merkt op dat een "Technische Eenheid" op verschillende manieren geïnterpreteerd kan worden, zijnde een 'Productie-Eenheid' en of 'Elektriciteitscentrale' (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 7). Daarnaast merkt Febeg op dat ze de communicatie over de verschillende tijdslijnen zou willen stroomlijnen om redenen van consistentie. Ook zou voor Productie-Eenheden een communicatie op basis van de werkingsmodus een efficiëntere communicatie mogelijk maken.

Elia bevestigt dat de term Technische Eenheid inderdaad zowel een 'Productie-Eenheid' als een 'Elektriciteitscentrale' kan zijn. Dit reflecteert volgens Elia de huidige situatie waarbij de gegevensuitwisseling ofwel de Productie-Eenheid ofwel de 'Elektriciteitscentrale' betreft, afhankelijk van de procedure. Een evolutie van de wijze waarop gegevens uitgewisseld worden, zoals de door Febeg voorgestelde communicatie op basis van de werkingsmodus, is volgens Elia buiten de scope van deze publieke consultatie.

Het antwoord van Elia kan door de CREG aanvaard worden gezien deze regels de huidige situatie bepaald in de CIPU-contracten weergeven, dus inclusief de huidige manier om gegevens uit te wisselen. De CREG is echter van mening dat Elia de opmerking van Febeg in beschouwing dient te nemen bij een herziening van deze T&C OPA. De CREG licht toe dat in het kader van het iCAROS-project

de mogelijkheid om biedingen te ontvangen op configuratieniveau met marktpartijen wordt besproken. Op vraag van de CREG bevestigt Elia dat een herziening van de eigenschappen van de biedingen zal deel uit maken van de raadpleging die zal plaatsvinden betreffende de T&C OPA die samengaat met fase 1 van iCAROS.

145. Febeliec stelt voor om geen exhaustieve lijst te maken van de regelzones (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 20).

Elia heeft de definitie van elektrische zones aangepast en refereert er naar de Regels voor coördinatie en congestiebeheer, waarmee de CREG akkoord gaat.

De CREG merkt echter op dat het concept van elektrische zones geen toepassing vindt in het huidige voorstel van T&C OPA. Gezien het concept van elektrische zones in een herziene versie van de T&C OPA wel toepassing zou kunnen vinden, gaat de CREG akkoord om deze term voorlopig in de definities te laten staan.

146. De CREG merkt op dat de opgenomen definitie van het 'Elia-net', namelijk:

"Het elektriciteitsnet waarvan Elia het eigendomsrecht of ten minste het gebruiks- en exploitatierecht bezit en waarvoor Elia is aangewezen als transmissienetbeheerder en lokale transmissienetbeheerder"

ruimer is dan het federaal gereguleerd transmissienet en ook delen van het transmissienet omvatten die onder de gewestelijke regulatoire bevoegdheid vallen.

De CREG verduidelijkt dat onderhavige CREG beslissing zich uitsluitend uitspreekt over de toepassing van deze T&C OPA op het federaal gereguleerd transmissienet en de technische eenheden die rechtstreeks dan wel via een GDSB hierop zijn aangesloten.

147. Tot slot is de CREG is van mening dat de definities van de termen 'IDPCR', 'Outagestatus', 'Pestimated', 'Productie-Eenheid', 'Pmax available', 'Pmin Available' en 'Status' niet duidelijk zijn. De CREG vraagt aan Elia om bij een herziening van de T&C OPA deze termen duidelijker te definiëren.

4.3.2.3. Artikel II.5: Procedures: Algemene bepalingen

148. Febeliec vraagt om meer duidelijkheid te scheppen welke data voor elke procedure meegedeeld moet worden (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 23).

Elia heeft in artikel II.5.3 de verwijzing naar mogelijke Statussen aangevuld met "Technische mogelijkheden".

De CREG is van oordeel dat de aangebrachte wijziging door Elia de opmerking van Febeliec niet voldoende beantwoordt. Deze opmerking is geldig voor alle procedures. Voor de verschillende procedures wordt immers niet gespecificeerd welke gegevens in verband met de statussen en technische mogelijkheden moeten worden meegedeeld. Ook wordt er geen referentie gegeven naar waar deze informatie te vinden is. Bovendien is de figuur in bijlage 2 met het toestandsdiagram van statuswijzigingen en rechtstreeks hernomen is uit het huidige CIPU-contract, niet leesbaar en niet duidelijk.

In het kader van de doelstelling van transparantie, artikel 4.2.b) van de SOGL, vraagt de CREG aan Elia om voor alle procedures expliciet te vermelden welke data meegedeeld moeten worden en met welke granulariteit. Concreet vraagt de CREG dat Elia in artikel II.5 een verwijzing opneemt naar bijlage 9 met het overzicht van de uit te wisselen data en in deze bijlage 9 telkens aangeeft welke de vereiste granulariteit is. Daarnaast vraagt de CREG dat Elia het toestandsdiagram in bijlage 2 herwerkt en

verduidelijkt om de leesbaarheid van de figuur en een goed begrip van de beschreven procedures te verzekeren. Deze wijzigingen zijn noodzakelijk alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

149. Artikel II.5.6 bepaalt dat “Bij gebrek aan coherentie van de gegevens als bedoeld in Artikel II.5.5, en om zo nodig de veiligheid, betrouwbaarheid en doeltreffendheid van het Elia-Net te waarborgen, heeft Elia het recht om de Status van een Technische Eenheid te wijzigen conform artikel 112 van de SOGL.” De CREG merkt op dat artikel 112 van de SOGL weliswaar de TSB de taak toekent om de programma’s te verifiëren maar dat de expliciete mogelijkheid om informatie zelf recht te zetten, volgt uit artikel 253 §2 van het FTR, zoals ook correct opgenomen in Overweging (22) en (27) van de T&C OPA. De CREG vraagt dat Elia de verwijzing naar artikel 253 van het FTR ook toevoegt in artikel II.5.6 van de T&C SA alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

4.3.2.4. Artikel II.6.4: Procedure ‘Listed’

150. Volgens Febeg is het niet duidelijk voor welke technische eenheden onderhandelingen mogelijk zijn met de klanten. Aangezien de informatie lang op voorhand moet meegedeeld worden is het niet duidelijk of de huidige CIPU/OPA de juiste partij is. Het zou daarom best de eigenaar zijn van de technische eenheid die aangeeft of de OPA de OPA status meedeelt (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 8).

Elia deelt deze mening niet en stelt dat het de OPA is die deze informatie moet meedelen op basis van de recentste gegevens van de netgebruiker.

De CREG is het eens met dit antwoord en wenst te verduidelijken dat de verplichtingen inzake de niet-beschikbaarheidsplanning vanaf de inwerkingtreding van deze T&C OPA rusten bij de OPA van de technische eenheid, *in casu* de BRP.

151. De CREG merkt op dat de granulariteit waarmee de data verstrekt dient te worden, niet is vermeld en vraagt dit te expliciteren alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden (zie ook opmerking paragraaf 148).

152. Daarnaast merkt de CREG op dat op basis van SOGL Artikel 92(4) de beschikbaarheidsstatus voor elke relevante asset in het year-ahead-tijdsbestek met dagelijkse resolutie verstrekt moet te worden. De CREG vraagt Elia om deze voorwaarde expliciet in de T&C OPA op te nemen, tenzij dit niet overeenkomt met de huidige situatie. In dat laatste geval moet de granulariteit van data-uitwisseling voor deze procedure in conformiteit met de SOGL gebracht te worden bij een herziening van de T&C OPA. Zie ook de algemene opmerkingen hierover in paragraaf 148 en 151 van dit besluit.

4.3.2.5. Artikel II.7.4: Procedure ‘Revision’

153. In antwoord op de opmerking van Febeg over dat artikel II.7.4 blijkbaar de milieu-, de certificatie, veiligheidstesten enz. uitsluit (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 9), heeft Elia de zin “(bijvoorbeeld testen van de technische eenheid actief vermogen om elektriciteit te injecteren)” geschrapt.

154. De CREG treedt de opmerking van Febeg bij en gaat akkoord met de voorgestelde wijziging door Elia. De CREG merkt evenwel op dat deze wijziging niet is aangebracht in de herziene versie en vraagt dat Elia deze vergetelheid rechtzet alvorens de T&C OPA in werking kunnen treden.

4.3.2.6. Artikel II.8: Procedure ‘Stand-by’

155. De CREG merkt op dat artikel II.8.6 specificeert dat artikel II.8.5 van de Stand-by procedure niet geldt voor Offshore-Power Park Modules. De CREG begrijpt dat deze expliciete uitzondering voor Offshore-Power Park Modules in dit voorstel van T&C OPA geïntegreerd is om maximale consistentie met de huidige CIPU Offshore-contracten te waarborgen (zie ook paragraaf 76), maar dat dit inhoudelijk niet noodzakelijk is omdat het impliciet ook in het CIPU-contract vervat zit (voor bijvoorbeeld Onshore-Power Park Modules). De CREG vraagt dat Elia in een herziene versie van de T&C OPA toeziet dat de procedures de uitzonderingen voor Offshore-Power Park Modules enkel expliciteert wanneer strikt noodzakelijk.

4.3.2.7. Artikel II.9: Procedure ‘Ready-to-Run’

156. De CREG merkt op dat artikel II.9.5 en II.9.6 niet gelden voor Offshore-Power Park Modules. Analoog aan de opmerking in paragraaf 155 vraagt de CREG dat Elia in een herziene versie van de T&C OPA toeziet dat de procedures de uitzonderingen voor Offshore-Power Park Modules enkel expliciteert wanneer strikt noodzakelijk.

4.3.2.8. Artikel II.10.1 en II.10.4: Procedure ‘Nomination’

157. Volgens Febeliec zijn er inconsistenties tussen 15.00 uur en dag (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 24).

Elia heeft in artikel II.10.4 de woorden ‘voor elk uur van de week W’ vervangen door ‘voor dag D’. Ter info, een status wordt toegekend voor de hele dag, terwijl technische mogelijkheden zijn gedefinieerd op een kwartuurbasis.

De CREG merkt op dat de informatie die Elia in het raadplegingsrapport meegEEft, niet in de T&C zelf terug te vinden zijn. Deze informatie dient in de T&C OPA opgenomen te worden. Het moet hier ook duidelijk zijn wat Elia met “technische mogelijkheden” bedoelt. Zie hiervoor ook de opmerkingen van de CREG in paragraaf 151.

158. Volgens Febeliec is het uit het contract niet duidelijk wat gedaan moet worden in geval dat een door Elia opgelegde status voor onmogelijk gevolgd kan worden, bijvoorbeeld artikel II.10.4 wanneer een Technische Eenheid niet beschikbaar is wanneer Elia een Ready-to-Run reserveerde (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 27).

Elia stelt dat het akkoord over een status een resultaat is van discussies tussen OPA en Elia. Bijgevolg, zal Elia een non-compliance van een status slechts aanvaarden in geval van Forced Outage en dat dit door de OPA bewezen is. Tot slot, terugbetalingen clauses en de algemene voorwaarden van het OPA-contract zijn hier eveneens van toepassing.

De CREG treedt dit antwoord bij en verduidelijkt dat de modaliteiten voor vergoedingen en terugbetalingen gespecificeerd zijn in artikelen II.17 tot II.22 onder Titel 6 van de T&C OPA. Op vraag van de CREG specificeert Elia dat de algemene voorwaarden van het OPA-contract, waarnaar Elia in haar antwoord naar refereert, betrekking hebben tot Overwegingen (22) en (27) over het proces indien Elia de data aangeleverd door de OPA als incorrect beschouwd (zie ook paragraaf 86). De CREG vraagt dat Elia de referenties naar deze artikelen en overwegingen toevoegt in haar antwoord in het raadplegingsrapport.

4.3.2.9. Artikel II.11.3 en artikel II.11.4: Procedure 'Intraday nomination'

159. Het feit dat artikel II.11.3 van toepassing is op alle technische eenheden blijkt in conflict te zijn met artikel II.16.4, aldus Febeg (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 10). Verder stelt Febeg ook dat er geen melding gemaakt wordt van de update van de I/D prijzen tijdens de intraday procedure via een IDPCR, wat vandaag wel kan in het CIPU-contract.

Elia stelt dat de update van de I/D prijzen tijdens de intraday procedure wel kan maar dat dit de verantwoordelijkheid is van de SA, zoals gestipuleerd in Artikel II.9.4 van het SA Contract.

De CREG is van mening dat het antwoord van Elia tegemoet komt aan de opmerking van Febeg.

160. De CREG merkt op dat de T&C OPA geen IDPCR neutralisatietijd vermeldt. Dit is de tijd die Elia krijgt om een IDPCR te beantwoorden. Op basis van de T&C SA bedraagt deze neutralisatietijd 30 minuten. De CREG stelt voor dat Elia de beschrijving van de timing van het IDPCR-proces in de T&C OPA aligneert met deze in de T&C SA. Dit houdt geen inhoudelijke verandering in, gezien het in deze eerste fase van iCAROS om een en hetzelfde IDPCR proces gaat, zijnde de gegevensuitwisseling van de status, het programma en de redispacting biedprijzen tussen de BRP/OPA/SA en Elia.

161. De CREG merkt tenslotte een schrijffout op in het acroniem IDPCR in artikel II.11.1 en vraagt dat Elia deze verbetert alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

4.3.2.10. Artikel II.12.1 en artikel II.12.2 en artikel II.12.5: Aanvullende bepalingen: Algemene bepalingen

162. Statkraft vindt het onduidelijk waarom gelet op artikel II.12.6 Offshore -Power Parken niet onder toepassing vallen van artikel II.12.1 zouden vallen (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 33).

Elia heeft dit verbeterd in artikel II.12.6 door artikel II.12.1 te schrappen uit de lijst van artikelen die niet gelden voor Offshore-Power Parken, waarmee de CREG akkoord gaat.

163. Febeliec merkt op dat in artikel II.12.2 'geïnstalleerde capaciteit' vervangen moet worden door 'geïnstalleerde productiecapaciteit' en dat in artikel II.12.5 'Available' ontbreekt (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerkingen 25 en 26).

Elia heeft aan beide opmerkingen gevolg gegeven, waarmee de CREG akkoord gaat.

De CREG merkt hierbij op dat paragraaf II.12.2 in de Nederlandstalige versie grammaticaal niet correct geformuleerd is en vraagt dat Elia deze verbetert alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

164. Op de vraag van Statkraft of de T&C OPA op de MOG van toepassing is, antwoordt Elia negatief omdat de MOG een netwerkelement is. De T&C OPA zijn wel van toepassing op de windparken aangesloten op de MOG (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 34).

De CREG treedt het antwoord van Elia bij en verduidelijkt dat het OPA Contract van toepassing is op Technische Eenheden, namelijk (zie Artikel II.1 Definities): "Een PGM, ESD of Verbruikersinstallatie die rechtstreeks dan wel via een CDS of Publiek Distributienet is aangesloten op het Elia-net."

4.3.2.11. Artikel II.13.4: Informatie-uitwisseling: Algemene bepalingen

165. Febeg stelt de vraag tot op welke hoogte een OPA Elia op de hoogte moet houden over de voortgang van een onderhoud. Zij vraagt om ook rekening te houden met dat de communicatie over procedures zal gebeuren overeenkomstig de Remit verplichtingen (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 11).

166. Elia stelt dat artikel II.13.4 werd verduidelijkt en dat Elia dit artikel in het Contract behoudt gezien de transparantieplichting⁴ enkel geldt voor Technische Eenheden van groter of gelijk aan 100MW.

167. De CREG heeft hierop geen verdere opmerkingen.

4.3.2.12. Artikel II.15.2 en artikel II.15.4: Mededeling van 'forced outages'

168. Tijdens de discussie over de ontwerpnota over de "offshore integratie" heeft Elia bevestigd dat er geen nood was om beperkingen op te leggen aan de heropstart van Offshore Power Park Modules, aldus Febeg (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 12).

Elia deelt de mening van Febeg niet en stelt dat coördinatie en goedkeuring van Elia voor een heropstart noodzakelijk is en verwijst hiervoor naar het FTR.

De CREG gaat akkoord met het antwoord van Elia dat coördinatie en goedkeuring bij de heropstart nodig is.

169. Volgens Statkraft verschilt de bewoording van artikel II.15.2 met het CIPU contract. UMM's (lees: Urgent Market Messages of dringende marktberichten) aan eender welk transparant platform zijn voldoende (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 35).

Elia heeft in die zin artikel II.15.2 aangepast. Na overleg tussen de CREG en Elia hierover, blijkt deze aanpassing echter niet correct. Met de huidige procedures vormen de gegevens uitgewisseld in het kader van de transparantievereisten en deze uitgewisseld in het kader van niet-beschikbaarheidsplanning verschillende informatiestromen en komen ze niet bij dezelfde entiteiten terecht. Een UMM kan op dit ogenblik dus niet automatisch als IDPCR dienst doen. De CREG vraagt daarom dat Elia deze aanpassing ongedaan maakt en expliciet opneemt dat bij een Forced Outage – naast een UMM in het kader van transparantie – ook een IDPCR gestuurd moet worden.

In parallel vraagt de CREG dat Elia in aanloop van de herziening van de T&C OPA in kader van de implementatie van het iCAROS design en meer bepaald in fase 2 en in samenwerking met marktpartijen nagaat of dit proces vereenvoudigd kan worden zonder dat dit de operationele efficiëntie in gevaar brengt, rekening houdend dat het gaat om verschillende processen en verschillende wettelijke verplichtingen.

Tenslotte vraagt de CREG om de spellingsfout in de aangebrachte aanpassing in de Nederlandstalige versie te verbeteren alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

---

⁴ Verordening (EU) Nr.543/2013 van de commissie van 14 juni 2013 betreffende de toezending en publicatie van gegevens inzake de elektriciteitsmarkten en houdende wijziging van bijlage 1 bij Verordening (EG) nr.714/2009 van het Europese Parlement en de Raad

170. Febeg werpt op dat er geen definitie is opgenomen in het OPA-contract wat verstaan moet worden onder een 'significant' forced outage (artikel II.15.4) (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 13).

Elia heeft het woord 'significant' geschrapt, waarmee de CREG akkoord gaat.

4.3.2.13. Artikel II.16.3 en II.16.4: Mededeling van stormgevaar

171. Het BOP stelt (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerkingen 2 en 3) dat betreffende artikel II.16.3 er overeengekomen was om de Pmax te herleiden tot een minimum 25%, hetgeen door Elia wordt tegengesproken en dat betreffende artikel II.16.4 procedure 'Listed' er eveneens een overeenstemming was bereikt over de details van de comeback-procedure (d.w.z. maximale tijd voor herintroductie en een best-inspanningsclausule om een wijziging van Pmax zo snel als mogelijk goed te keuren). Betreffende deze laatste opmerking antwoordt Elia dat de wijzigingen voor de beschikbaarheidsstatus en Pmax gedaan moeten worden via IDPCR. Zie ook paragrafen 138 en 159.

172. Ook Febeg merkt met betrekking tot artikel II.16.4 (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 15) op dat dit een inbreuk zou zijn op artikel 12, van de Verordening (EU) 2019/943, hetgeen Elia betwist. De CREG verwijst hier naar haar antwoord in paragraaf 95.

4.3.2.14. Artikel II.17.5 en II.17.6: Vergoeding: Algemene bepalingen

173. Volgens Febeg, kan een prijsofferte hoogstens te goeder trouw een indicatie geven wanneer dit binnen 10 dagen verstrekt moet worden aangezien sommige onderhouden meer gedetailleerde analyses vragen en offertes van meerdere subcontractors (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 16).

Elia heeft het woord 'prijsofferte' vervangen door 'prijsindicatie', waarmee de CREG akkoord gaat.

174. Het meedelen van interne vertrouwelijke informatie vraagt een duidelijk kader wanneer dit gevraagd kan worden, aldus Febeg (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 17).

Elia verwijst dat slechts wanneer partijen het niet eens zijn met elkaar een deskundige wordt aangeduid die deze informatie kan opvragen.

De CREG deelt het antwoord van Elia en verwijst bovendien naar artikel I.8, van de algemene voorwaarden.

4.3.2.15. Artikel II.19.2: Vergoeding: 'Revision'

175. Er waren geen reacties op dit artikel tijdens de publieke consultatie.

176. Dit artikel stelt voorop dat in het geval de OPA een late statuswijziging vraagt aan Elia, de OPA Elia zal vergoeden volgens de in artikel II.17.3 vastgestelde principes en dat de bepalingen in verband met die vergoedingen deel uit maken van een afzonderlijke overeenkomst tussen de partijen voor de betrokken technische eenheid.

De CREG merkt op dat dit de huidige situatie met een CIPU-contract weergeeft. In de bespreking met Elia in de aanloop van onderhavige beslissing, verduidelijkt Elia dat afzonderlijke overeenkomsten gesloten worden omdat deze bedrijfsgevoelige informatie kunnen bevatten. Elia bevestigt dat deze

overeenkomsten steeds een vertaling zijn van de algemene principes opgesomd in artikel II.17.3, zoals ook in artikel II.19.2 opgenomen.

In het belang van transparantie en om het risico op discriminatie uit te sluiten, vraagt de CREG aan Elia om bij een herziening van het voorstel van T&C OPA de noodzaak voor afzonderlijke overeenkomsten te herbekijken of expliciet te beperken tot de componenten met bedrijfsgevoelige informatie.

4.3.2.16. Artikel II.20.2 en artikel II.20.3: Vergoeding 'Stand by' en artikel II.22.1: Vergoeding 'Ready to run'

177. Febeg stelt de vraag of de betaling van OPA aan Elia, zoals bedoeld in artikel II.20.2 en de betaling van Elia aan de OPA, zoals bedoeld in artikel II.21.1, open staat voor discussie (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 18).

Elia ziet het nut niet in om hierover te negotiëren daar het een wederkerige bepaling is wanneer een partij haar verplichtingen niet nakomt. De CREG deelt deze visie.

De CREG stelt zich echter de vraag of artikel II.20.2 enkel van toepassing is in het geval van een forced outage, of algemeen geldig wanneer de OPA de gevraagde wijziging niet kan uitvoeren. De CREG vraagt dat Elia ofwel "in het geval van forced outage" weglaat, ofwel specificceert wat van toepassing is wanneer het niet op een geval van forced outage gaat. De CREG vraagt dat Elia dit verduidelijkt alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

178. Elia gaat akkoord met de opmerking van Statkraft dat artikel II.20.3 niet van toepassing is op een Offshore Power Park en heeft in die zin artikel II.20.3 aangepast (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 36).

De CREG is het hiermee eens. Artikelen II.20.1, II.20.2 en II.20.3 hebben betrekking hebben tot vergoedingen in het kader van 'Stand-by Reserved' en 'May-Not-Run' en deze statussen kunnen op basis van Artikel II.8.5 van het voorstel T&C OPA niet van toepassing zijn op een Offshore Power Park.

4.3.2.17. Artikel II.21: Vergoeding 'Ready-to-run'

179. Er waren geen reacties op dit artikel tijdens de publieke consultatie.

180. De CREG merkt op dat de vergoeding in het geval Elia de status 'May Not Ready-to-Run' vraagt, een component bevat die gelijkgesteld wordt aan 25€/MW/h, naast een gedeeltelijke vergoeding van de opstartkosten (75%). De CREG neemt nota dat dit bedrag de huidige situatie voorstelt zoals opgenomen in het CIPU-contract.

De CREG vraagt Elia om in voorbereiding van een herziening van de T&C OPA te evalueren of een aanpassing van de berekeningsmethode wenselijk is.

4.3.2.18. Artikel II.22: Vergoeding 'Nomination'

181. Elia gaat akkoord met de opmerking van Statkraft dat artikel II.22 niet van toepassing is op een Offshore Power Park en heeft in die zin artikel II.22 aangepast door een artikel II.22.2 toe te voegen (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 37). De CREG gaat hiermee akkoord.

4.3.3. Bijlagen

182. Febeliec stelt de vraag of de bijlagen 7, 8 en 10 niet eerder thuishoren in het BRP-contract of het SA-contract (raadplegingsrapport 25 oktober 2019, deel 1.2, opmerking 28).

Elia heeft geopteerd om alle bijlagen in beide contracten OPA en SA te behouden om de huidige operaties niet te verstoren. Elia stelt verder wel duidelijk te hebben gemaakt wie verantwoordelijk is voor het invullen van elk van de bijlagen in art. II.2.

De CREG gaat akkoord met de motivatie van Elia om alle bijlagen in beide contracten te behouden in combinatie met artikel II.2 waarin gespecificeerd wordt welke partij welke bijlage dient in te vullen.

183. De CREG is van mening dat een grondige herziening van de structuur van de bijlages nodig zal zijn bij de geplande herziening van de T&C OPA en de T&C SA in de volgende fase van het iCAROS-project om de terminologie te actualiseren, de leesbaarheid te verbeteren en duidelijk de rollen en verantwoordelijkheden van de OPA, de SA en de BRP te onderscheiden.

184. Zoals in paragraaf 148 uitgewerkt, vraagt de CREG dat Elia bijlage 2 en bijlage 9 aanpast om de transparantie en duidelijkheid over de uit te wisselen gegevens in de verschillende procedures te verbeteren, alvorens de goedgekeurde T&C OPA in werking kunnen treden.

5. BESLISSING

Met toepassing van artikel 244, van Koninklijk besluit van 22 april 2019 houdende een technisch reglement voor het beheer van het transmissienet van elektriciteit en de toegang ertoe, keurt de CREG, op grond van de redenen uiteengezet in deel 4 van deze beslissing, het voorstel van de NV ELIA TRANSMISSION BELGIUM betreffende de Voorwaarden en Modaliteiten voor de verantwoordelijke voor de niet-beschikbaarheidsplanning (T&C OPA) ingediend per brief van 16 januari 2020, goed, met uitzondering van artikel I.7, van het OPA-contract, deel I-Algemene voorwaarden.

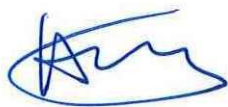
Aan Elia wordt gevraagd om alvorens de T&C OPA in werking kunnen treden gevolg te geven aan de opmerkingen geformuleerd in de paragrafen 67, 93, 95, 96, 102, 105, 108, 110, 127, 148, 149, 151, 154, 160, 161, 163, 169 en 177 van huidige beslissing.

De CREG vraagt dat Elia de verbeterde versie T&C OPA aan de CREG bezorgt. De inwerkingtreding van het goedgekeurde voorstel T&C OPA vindt plaats ten vroegste de dag volgend op de bevestiging door de CREG dat de verbeterde versie T&C OPA gevolg geeft aan de opmerkingen bedoeld in de paragrafen hierboven vermeld.

Tot slot vraagt de CREG dat Elia bij een herziening van de T&C OPA rekening houdt met de opmerkingen geformuleerd in paragrafen 143, 144, 147, 152, 169, 176, 180 en 183 van huidige beslissing.

***

Voor de Commissie voor de Regulering van de Elektriciteit en het Gas:

Andreas TIREZ
Directeur

Koen LOCQUET
Wvd. voorzitter van het Directiecomité

BIJLAGE 1

T&C OPA (FR)

Bijlage 1A Franse versie

Bijlage 1B Franse versie met 'track changes'

BIJLAGE 2

T&C OPA (NL)

Bijlage 2A Nederlandse versie

Bijlage 2B Nederlandse versie met 'track changes'

BIJLAGE 3

Raadplegingsrapport T&C OPA-SA

Engelse versie

BIJLAGE 4

Raadplegingsrapport over de algemene voorwaarden van toepassing op de balanceringsdiensten (T&C BSP voor vFCR, T&C BSP voor aFRR, T&C BSP voor mFRR), de hersteldiensten (T&C RSP), de diensten voor de regeling van de spanning en het reactief vermogen (T&C VSP), de diensten ter ondersteuning van het congestiebeheer (T&C OPA, T&C SA)

3 december 2019 - Engelse versie

BIJLAGE 5

Individuele bijdragen aan de consultatie